

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 73 +++ 8 • AVUGUST 2006

BOGU HVALA ZA DAR ŽIVLJENJA

P. DR. LOJZE KUKOVICA DJ
 – osemdesetletnik
 Pristavčani
 so se spomnili jubileja
 dragega dušnega pastirja.
Foto Marko Vombergar

PRENOVA OBLIČJA ZEMLJE

Kardinal dr. FRANC RODE

Iz homilije v ljubljanski stolnici

»**K**aj je torej narobe, da je med nami 10.000 zasvojenih z mamili, da vsako leto cesta vzame nekaj sto življenj, še več pa jih uničijo ginekološke klinike, da je število rojstev od leta 1981, ko smo jih našteali 30.000, v zadnjih letih padlo pod 17.000? Kaj je narobe, da nas je Slovencev vsaki dve leti 2.400 manj? To sicer ni samo naš problem, to je problem celotne Evrope, ki ni več sposobna zagotoviti svoje prihodnosti, še več, ki nima več volje do prihodnosti. V otroku, ki je prihodnost, vidi grožnjo za sedanje ugodje; otrok ni več upanje, ampak omejevanje. Kot da bi ne imeli več prave življenjske moči.

Kaj storiti? Najprej moramo spremeniti temeljno občutje bivanja kot nujnosti in zabave iz dolgočasje in preiti v občutje, da je življenje zastojniški dar Stvarnika, svoboda in naloga. Če vem, da me je Bog v svoji suvereni svobodi poklical v bivanje, da je moj izvor v čisti Božji darežljivosti, potem lahko občutim bivanje kot radost in dar in me lahko navdaja neprestano veselo čudenje nad neverjetnim, osupljivim dejstvom: Jaz sem...

Tu bi nagovoril predvsem starše. O čem sanjajo vaši otroci? Mar ne o ljubezni, ki se razdaja, o brezmejni pripravljenosti na žrtvovanje, o dobroti, ki ne šteje? Otrok sanja o velikodušnosti, plemenitosti, svetosti svojih staršev. Ne razočarajte svojih otrok! Ni bolj zahtevnega, kot so sanje otrok o svojih starših. Če pomislite na to, boste spoznali, da vas otroci kličejo k svetosti.

Vse to nas navaja k eni od temeljnih moralnih

FOTO: MARKO VOMBERGAR

prvin, kjer naj bi se izražala slovenska in evropska istovetnost: priznavanje in obramba zakonske zveze, kot skupnosti med moškim in žensko in zaničanje vsakega poskusa, da bi ta naravni zakon pravno izenačili z drugimi oblikami skupnosti. Monogamni zakon kot osnovna struktura družine ima svoj izvor v svetopisemskem pojmovanju odnosov med moškim in žensko. Ravno to pojmovanje je dalo Evropi njen poseben obraz, njeno plemenito človeškost, saj je terjalo zvestobo in odpoved, kar pa ni šlo brez naporov in trpljenja. Evropa ne bi bila več to, kar je, če bi ta osnovna celica njene zgradbe izginila ali bi bila bistveno spremenjena. Druga moralna prvina, ki sodi k istovetnosti Evrope, je

brezpogojno spoštovanje človekovega dostojanstva in njegovih pravic. Teh pravic ne ustvarja državni zakon. Človekovo dostojanstvo ni odvisno od politične odločitve, ampak ima svoj izvor v Stvarniku. Samo Bog lahko utemeljuje vrednote, ki so nedotakljive. Šele to je prava garancija naše svobode in veličine: v dejstvu, da smo ustvarjeni po Božji podobi.

Tretja moralna prvina, ki sodi k evropski istovetnosti, je poseben odnos do vere, se pravi, spoštovanje tega, kar je za drugega sveto, sveto v najvišjem pomenu besede - spoštovanje Boga. Tu je temelj vsake kulture. To spoštovanje imamo pravico pričakovati tudi od tistih, ki nimajo vere. V družbi, kjer tega spoštovanja ni, se je izgubilo nekaj bistvenega. In tu smo pred specifičnim slovenskim in evropskim problemom. Pri nas bo obsojen vsak, kdor sramoti judovsko vero in

njena izročila, vsak, kdor bi žalil Koran ali Preroka. Ko pa gre za Kristusa in za to, kar je sveto kristjanom, se izgovarjajo na svobodo izražanja, če ne celo na umetnost. V tem je nekaj patološkega. Odpiramo se drugim, občudujemo in hvalimo druge kulture, sebe in svoje duhovno bogastvo pa preziramo. V svoji preteklosti iščemo to, kar je bilo narobe, nismo pa sposobni videti, kar je veliko in čisto.

Če bomo hoteli preživeti, bomo morali - kritično in ponižno - sprejeti sami sebe, svojo kulturo in svoje vrednote ter jim ostati zvesti. Naj nas pri tem navdihuje Duh resnice, ki ga je Jezus obljubil svoji Cerkvi, in naj prenovi obličje slovenske zemlje.«

Iz tednika *Novi glas*

KRATKE NOVICE

MADRID – Vsak tretji Španec je v anketi, ki jo je izvedel dnevnik *El Mundo*, izjavil, da je bila zanj najpomembnejša osebnost v letu 2005 papež Benedikt XVI. (*Ave Maria*)

IZMIR – V Izmirju v Turčiji je 9. februarja skupina sedmih do osmih mladeničev starih nad dvajset let z bojnimi krikli »vse vas bomo pobili« napadla minoritskega duhovnika p. Martina Kmetca iz Slovenije. Napad je bil izvršen samo nekaj dni po tem, ko je bil v župnijski cerkvi v Trabzonu umorjen italijanski duhovnik Andrea Santoro in na dan, ko je turški predsednik povabil papeža Benedikta XVI. na uradni obisk v Turčijo od 28. do 30. novembra letos. (*Ave Maria*)

PAPEŽ POZIVA K EKOLOŠKI ZAVESTI

Na vigilio binkoštnega praznika – v soboto zvečer – je papež Benedikt XVI. na Trgu sv. Petra v Rimu kristjane pozval k odgovornemu ravnanju s stvarstvom. Hkrati je papež poudaril edinstvo znotraj Cerkve.

Trg. sv. Petra so napolnili člani duhovnih gibanj in skupnosti iz vsega sveta, ki so prišli v Rim na binkoštno srečanje s papežem. Srečanje je potekalo pod geslom »*Lepota, biti kristjan, in veselje, to posredovati drugim*«. To je bila največja prireditev v Vatikanu po zamenjavi v pontifikatu aprila 2005. Na Trgu sv. Petra je bilo 400.000 vernikov.

V svoji pridigi je papež pozval k novi ekološki zavesti. Danes opažamo »*raznotere oblike zlorabe zemlje*«. Kdor pa veruje v Stvarnika, ne more sveta uporabljati in zlorabljati, kakor se mu zahoče. Stvarstvo je dar, ki človeku ni zaupan v uničenje, »*temveč da postane Božji vrt in tako človekov vrt*«.

Posebej je papež obsodil sebični način življenja. »*Kjer si človek življenje samo prilašča, namesto da ga podarja, tam je tudi življenje drugih v nevarnosti*«, je dejal Benedikt XVI. Tako je nerojeno življenje v nevarnosti, da ga 'izključimo', ker v njem vidimo omejitev lastnega življenja.

Svoboda ne more pomeniti, »*da zase odrežemo kos pogače vseh, četudi potem nekomu drugemu manjka*«, je podčrtal papež. Kdor sledi samo svoji lastni volji, bo hitro prišel z drugimi v spor, ki živijo na enak način. »*Nujna posledica tega egoističnega koncepta svobode je nasilje, uničenje tako svobode kakor tudi življenja*«, je dejal papež. Resnična svoboda se kaže v soodgovornosti za svet, za samega sebe in za druge.

Iz tednika *Novi glas*

O VREDNOSTI OSEBE

Iz intervjuja s teologinjo JUTTO BURGGRAF

Priredil in prevedel STANE SNOJ

Nemška teologinja Jutta Burggraf pravi, da vrednost neke osebe ni odvisna od dobrega ali slabega mnenja, ki ga imajo o njej druge osebe. O tem piše v svoji novi knjigi »Svoboda, živeta z močjo vere«.

Jutta Burggraf je profesorica dogmatične teologije na Teološki fakulteti univerze v Navarri in je pisala že o feminizmu, ekumenizmu in sveti Tereziji Avilski.

Svet, v katerem živimo, je »premeteno tiranski«

Današnja družba ima 'zlate verige'. V njej vlada tiranija mas in navad. Zlahka opazamo nasilen kolektivističen tok, ki se hoče polastiti najbolj skritega kotičku našega bitja, z namenom, da nivelira in dela maso iz ljudi; če že ne iz vseh, pa vsaj iz pristašev neke stranke, konkretnega društva, skupnosti, športnega kluba...

Zarade mode ljudje poslušajo iste pesmi, se enako oblačijo, rabijo iste prej izdelane argumente, iste besede, imajo isti pogled in celo nasmešek.

So ljudje, ki se ne zavedajo svojih verig. Brž se priličijo splošnemu vzdušju, ki se jim zdi 'obvezen'. Toda, kar oni potem čutijo, mislijo, govorijo, ni njihovo. Je čustvovanje, mišljenje in izdelane fraze iz časopisov in revij v milijonskih nakladah, iz radia in televizije ter interneta. Če pa kdo začne misliti in delati po svoje, če ima različno mnenje od splošno

sprejetega v 'sistemu', (ki je postal zaprt in ne dovoli ničesar, kar bi ga moglo vznemirjati), je takoj zavrnjen.

Ne glede na to pa smo svobodni, kljub nasprotnim okoliščinam, ki nas obdajajo in imajo vpliv na nas. Nimamo samo pravice, ampak tudi dolžnost živeti svojo svobodo.

Bolj kot kdajkoli je potrebno, da se danes zavemo dragocenega bogastva našega življenja in iščemo poti, da postanemo 'bolj' ljudje, da se ne predamo nezadovoljstvu, preplahu in žalnemu razpoloženju.

Kako se naučimo biti svobodni? Kateri naj bo prvi korak?

Ko človek dozori, sčasoma odkrije v sebi notranji prostor, ki je na nek način na razpolago samo njemu. V bistvu gre za zavest, da ni odvisen ne od staršev, niti od učiteljev v šoli; ni odvisen od množičnih občil, ne od javnega mnenja. Doživi prostor, v katerem je sam s

Vsi ljudje se rodimo kot samobitni, originalni, žal ne znamo biti včasih drugega kot samo enake kopije. Takrat ne vršimo osebne, edine naloge, ki smo jo prejeli ob vstopu na ta svet: »Bodi ti! Bodi tak, kakršnega te je imel v mislih Bog od zmeraj!«

Vsak človek more dati svetu mnogo presenečenj, prispevati nove misli, originalne rešitve, edinstven prispevek. Vsakdo je sposoben živeti svoje življenje pa biti vir inspiracije in pomoči za druge.

Kadar neka oseba ne uporablja svojih nog za hojo, jo imamo za 'čudaško' in verjetno za bolno; če pa ne uporablja svojega razuma, da bi razmišljala, niti lastne volje, da bi se odločala, pa skoraj ne zaznamo njenega nevarnega stanja, ker redkokdaj živimo tako, kot bi spričo naših naravnih danosti utegnili. Pogosto tako dragocene in neizčrpne sposobnosti, kot je naša svoboda, ne uporabljamo.

Nihče se ne sme sprevreči v 'avtomat' brez lastne podobe in pristnosti. Včasih je koristno imeti pogled otroka, da se lahko odpremo novostim pri sebi in pri drugih osebah ter tako odkrijemo izziv, ki ga najdemo v vsaki situaciji. Svet bo to, kar bomo mi naredili iz njega. Tudi naše življenje bo to, kar bomo iz njega naredili..

seboj, svoboden. Odkrije svoj notranji svet, svojo lastno intimnost.

Intimno je tisto, kar pozna le vsak sam. To je 'svetišče' človeškega. Lahko grem sam vase in tam me ne more nihče zgrabiti.

Kadar sem 'sam s seboj', se takoj zavem, kako nepotrebno in tudi smešno je iskati potrditve in aplavza drugih. Vrednost osebe ni odvisna od drugih; ne odvisi ne od pohval ali odobravanj, ki jih je lahko deležna ali pa ne.

Večina nas živi poznanjeno. Imamo pa v sebi prostor, v katerega nimajo dostop drugi. To je naša »notranja domovina«, naš prostor tišine in miru. Dokler ga ne odkrijemo, bomo živeli površno in nejasno, iskali tolažbo v zunanjem svetu, kjer je ne bomo našli.

Človek je svoboden, kadar živi v lastni hiši. Na žalost je mnogo ljudi, ki ne znajo biti 'sam s seboj', temveč vedno le z drugimi. Ne znajo počivati sami v sebi.

Pokorščina do Boga - vir svobode

Bog sam, začetek vsega življenja, hoče živeti vedno globlje v nas. Iz našega najintimnejšega jedra nam hoče

dajati življenje v izobilju. Na en ali drug način vsak človek doživi dramo, ki jo je odkril že sveti Avguštin: »Ti si bil znotraj mene, jaz pa zunaj. In sem te iskal zunaj.«

Bog nas prosi za malo odprtosti, da smo dovzetni za sprejem njegove milosti: »Če danes slišite njegov glas, ne otrdite svojih src.« Da najdemo Boga v sebi, je potrebno skrivnostno 'odpreti vrata' naše hiše. Z drugimi besedami, v tem intimnem prostoru tihote in miru, ki je v meni, kamor nihče ne more razen mene, nočem biti sam. Zato povabim Boga, da vstopi in je z menoj – da vodi moje življenje. Takrat postane moja volja to, da delam, kar mi on reče.

Kadar Bog živi v meni, sem rad 'sam s seboj' in rad 'grem v lastno hišo'. Nikoli ne bom sam, temveč me bo spremljal in varoval On, ki me najbolj ljubi. Že ni več potrebno, da jaz sam rešujem majhne in velike probleme.

Ko govorimo o pokorščini, hočemo s tem reči, da nas vlada Kristus. On drži krmilo našega čolna, a ne nadzoruje naših dejanj; kajti On je v samem jedru svobode. Dogaja se, kar nam pravi evangelist: »Glejte, božje kraljestvo je znotraj vas.« (Luka 17, 20)

(Zenit)

Nameni Apostolata molitve

ZA AVGUST

SPLOŠNI: Da osiroteli otroci ne bi ostali brez človeške in krščanske vzgoje.

Otroci, ki so odtrgani od staršev, pogosto ostajajo sirote, izpostavljene revščini, stiski, krivicam in izkoriščanju. Pogledimo si nekaj števil. Na jugovzhodnih obalah Azije so valovi zadnjega cunamija terjali 160.000 človeških življenj in pustili za sabo 40.000 sirot. Leta 2001 so mednarodne organizacije v podsaharski Afriki zabeležile 34 milijonov sirot, računajo pa, da bo njihovo število do leta 2010 naraslo na 42 milijona. Največje število sirot ima Azija, kar 65 milijonov. Statističnih podatkov za ves svet ni, jasno pa je, da število sirot strmo narašča in da za to obstajata dva vzroka: vojna in AIDS. Pojav uličnih otrok pa kaže še na en faktor: krhkost družine. Številni otroci živijo kot sirote, čeprav so njihovi starši še živi. Morda so se ločili in otroke zavrgli,

ali pa je vzdušje v družini takšno, da je otrokom ljubše potepuško življenje.

Osiroteli otroci so bili vedno najbolj ranljivi del prebivalstva. Stara zaveza jih je običajno postavljala ob bok vdovam in tujcem in jih s postavo zaščitila. V 5 Mz beremo: »Kadar žanješ žito na polju in pozabiš kak snop, se ne vračaj, da bi ga vzel! Naj bo za tujca, siroto in vdovo, da te blagoslovi Gospod, tvoj Bog« (5 Mz 24,19). V Novi zavezi sv. Jakob izjavlja: »Čista in neomadeževana pobožnost pred Bogom Očetom je to: skrbeti za sirote in vdove v njihovi stiski ...« (Jak 1,27). Danes je sirote potrebno zaščititi še pred kriminalnimi združenji, ki otroke prodajajo za prostitucijo, beračenje, za trgovino s človeškimi organi ali jih prisilijo, da nosijo orožje in se borijo v vojnah.

Poleg vseh teh nadlog pa so sirote dostikrat obremenjene še s tem, da jim je odvzeta pravica do verske vzgoje. »Človek ne živi samo od kruha« (5 Mz 8,3). Ravno tako se otrok ne more razviti v odraslo osebo samo ob kruhu. Potrebuje ljubezen, spoštovanje, vzgojo in hrano za tisto neugasljivo žejo po absolutnem, ki jo vsako človeško bitje nosi globoko v sebi. Molimo ta mesec, da bi Bog odprl srca državnih voditeljev in vseh, ki skrbijo za sirote. Da bi osiroteli otroci bili deležni ljubezni, spoštovanja ter vzgoje v človeških in krščanskih vrednotah.

MISIJONSKI: Molimo, da bi se verni kristjani zavedali svoje misijonske poklicanosti v vseh okoljih in okoliščinah.

Spomnimo se na Jezusovo povabilo: »Pojdi tudi ti v moj vinograd.« Te besede veljajo seveda za vse, ki se bodo na poseben način posvetili duhovnemu poklicu. Vendar je vabilo »pojdi tudi ti« namenjeno vsakemu kristjanu, Jezusovemu učencu in članu njegove Cerkve. Tudi laike Gospod kliče, naj se pridružijo njegovemu odrešitjskemu delu. Že s krstom sprejemamo Njegov klic, naj bomo dejavni v veri in naj naša luč sveti

tudi tistim, ki še ne hodijo v luči vere.

Vsi smo delavci v Gospodovem vinogradu. Vsak v svojem poklicu, vsak v določenih pogojih svojega življenja. Tudi širjenje svete Cerkve v misijonskih deželah ni zaprlo le majhni skupini misijonarjev. Res je, oni v našem imenu prenašajo glavno težo napornega oznanjevanja med ljudmi drugačnih kultur in navad. Oni so, kot bi lahko rekli, »na misijonski fronti«, mi pa smo njihovo naravno »misijonsko zaledje«.

V naših časih, ko nas mediji takoj obveščajo o dogajanjih v daljnih deželah, je stik med nami in misijonarji lažji kot nekoč. Ko slišimo o nemirih, naravnih nesrečah, o suši in lakoti, se v nas vzbudi zavest solidarnosti, povezanosti, sodelovanja. Misijonarji pomagajo potrebnim v misijonih, mi pa jih po svojih močeh pri tem podpiramo.

Kdor spremlja cerkveni tisk, npr. Družino in posluša Radio ognjišče, bo hitro zaznal nove potrebe in nove možnosti za svojo dobroteljsko. Redna molitev za širjenje evangelijskega oznanila v svetu pa naj nikoli ne zamre na naših ustnicah.

p. Jože Kokalj

SLOVENSKI: Molimo, da nas bo ljubezen do Marije privedla bližje h Kristusu.

VJanezovem evangeliju beremo, kako je Andrej privedel k Jezusu svojega brata Simona (prim. Jn 1,43). Kako je Filip privedel k Jezusu Natanela (Jn 1,46). Včasih pa ta ali oni kar naravnost pride k Jezusu brez posebnega posredovanja. Tak je na primer Nikodem, ki je ponoči prišel k Jezusu (prim. Jn 3,2). To pomeni, da so poti do Gospoda različne. Ena od najbolj zanesljivih poti do Jezusa je njegova mati Marija. Marija je rodila Jezusa. Mnogo let je živela z njim, zato ga je dobro poznala. Znala je čutiti z njim. Bila je njegova zvesta učenka. Kot taka je najbolj primerna učiteljica za vse tiste, ki bi radi spoznali in ljubili Jezusa. Ljudje potrebujemo posrednike. Če ne vedno, pa vsaj v določenem obdobju življenja. Ma-

rija je tista, ki nas najbolj gotovo pripelje k Jezusu, če to želimo, ker je Jezusa najbolj poznala. Obstaja pa tudi nevarnost, da se ustavimo pri Mariji in ne gremo naprej. Človek je ustvarjen zato, da slavi in časti Boga, našega Gospoda. Vse stvari in ljudje pa smo ustvarjeni zato, da nam pomagajo na poti k njemu – tudi Marija. Če se naše češčenje ustavi pri Mariji, je nekaj narobe z našo duhovnostjo. Pravi odnos do Marije nas nujno pripelje k njenemu Sinu. Marija je namreč rekla služabnikom: »Karkoli vam reče, storite« (prim. Jn 2,5). Ljudi je usmerjala k svojemu Sinu.

ASSUMPTA

s. ELIZABETA KREMŽAR

Do nebes gre moja misel,
Mati za teboj hiti...
Ali veš, da krone tvoje
tvoj otrok se veseli?

Ali veš, da tuj in prazen
meni zemlje je izraz
zdaj, ko vem, da v rajski slavi
gledala bom tvoj obraz?

Ali veš, da štejem ure
do takrat, ko pred teboj
v večni slavi, božja Mati,
bo otrok pokleknil tvoj?

Danes še med nama spenja
v dalji se neba obok:
jutri, jutri, ljuba Mati,
bo v nebesih tvoj otrok!

Marijina vnebovzetje

IVAN MERLAK

Marijino vnebovzetje ali veliki šmaren je najstarejši Marijin praznik. Na Vzhodu ga zasledimo že v 5. stoletju, na zahodu pa 150 let pozneje. Ta dan se najprej spominjamo Marijine blažene smrti.

Nekateri bogoznanci sicer menijo, da Marija sploh ni umrla. Vendar pa temu nasprotuje skoraj enodušno pričevanje izročila. Splošno pa je prepričanje, da je bila Marijina smrt bolj smrt iz ljubezni kakor pa iz neke nuje; imela naj bi značaj samopouživanja v žaru ljubezni, ki jo je v Mariji razvnel Bog. Zato so sprva ta praznik lepo imenovali »Marijino zaspanje«.

Še posebej se danes spominjamo Marijinega obujenja od smrti. Poročila pripovedujejo, da so apostoli položili Marijino telo najprej v skalnat grob pod Oljsko goro blizu vrta Getsemani. Tomaža takrat ni bilo zraven. Čez tri dni je prišel tudi on. Rad bi še enkrat videl nebeško Mater.

Odvalili so kamen od groba, a glej, grob je bil prazen. Samo cvetje in prti so bili v njem. Umetniki so ta prizor velikokrat upodobili.

Marija je bila tudi s telesom vzeta v nebo. To je verska resnica (dogma), ki jo je razglasil papež Pij XII. 1. novembra 1950. Papež v svoji apostolski konstituciji omenja, da so sveti cerkveni očetje in veliki učitelji v pridigah in nagovorih že od pradavnine ob prazniku vnebovzetja ljudstvu govorili kot o znani resnici in jo utemeljevali z višjimi in globljimi razlogi. Na ta praznik se namreč ne spominjamo le tega, da Devica Marija ni bila po smrti podvržena telesnemu trohnenju, temveč je to njeno zmagoslavje nad smrtjo, ko je po zgledu edinorojenega Sina Jezusa Kristusa dosegla nebeško slavo.

Najodličneje je slavil to resnico sv. Janez Damašcan, ki je živel v 8. stoletju. Z vso govorniško silo je vzkliknil: »Spodobilo bi se, da je ona, ki je v porodu nedotaknjeno

deviška, tudi po smrti ostala obvarovana vsakršnega razpadanja. Primerno je bilo, da ona, ki je Stvarnika nosila pod srcem kot otroka, prebiva v svetlobi nebeške slave. Primerno je bilo, da nevesta, ki si jo je Oče izbral, prebiva v nebeških dvoranh. Ona, ki je svojega Sina gledala na križu in je sprejela v srce meč bolečin, ki so ji bile pri porodu prihranjene, je bila vredna gledati Sina, kakor sedi na Očetovi desnici. Spodobilo se je, da božja Mati uživa vse, kar ima Sin, in da jo častijo vse stvari kot božjo Mater in služabnico.«

Pri Slovencih je že sam sprejem krščanstva tesno povezan z Marijinim vnebovzetjem. Prva cerkev med pokristjanjenimi Slovenci na Koroškem, Gospa Sveta, je vsekar bila že takoj od začetka posvečena Mariji vnebovzeti. In »velika maša« (vnebovzetje) je bila stoletja pri našem narodu posebno priljubljen čas romanj v razna Marijina svetišča.

Praznika se spominjamo 15. avgusta.

Iz Nedelje

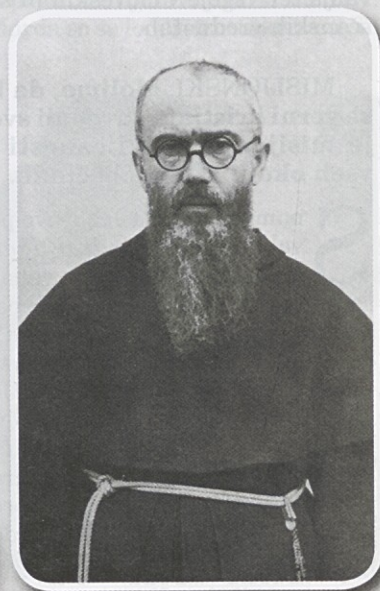
MAKSIMILIJAN KOLBE,

*mučenec ljubezni
do bližnjega • 1894-1941*

14. avgust

»**P**rosim vas, pokažite mi svetnika v koncentracijskem taborišču! Svetnika, pravega, takega, ki bi svojega bližnjega cenil bolj kot samega sebe!« To je od poljske pisateljice Marije Winowske zahteval prijatelj, ki je zaradi grozot, prestanih med vojno, izgubil vero v Boga in v človeka. V odgovor je Winowska napisala življenjepisa očeta Maksimilijana Kolbeja, redovnika minorita, ki je v taborišču smrti Oswiecim (Auschwitz) umrl namesto sojetnika. Slovenska izdaja, ki je izšla pod naslovom Moč ljubezni v visoki nakladi 30.000 izvodov v zbirki Žepna knjižnica Ognjišča, je bila hitro razprodana. To priča, da je oče Maksimilijan, ki je bil 17. oktobri 1971 razglašen za blaženega, 10. oktobra 1982 pa za svetnika, res svetnik za naš čas.

Njegovo krstno ime je bilo Rajmund (Rajko) in rodil se je revnima tkalcema v kraju Zdunska-

Wola v vzhodni Poljski 7. januarja 1894. Po otroštvu v domači hiši je vstopil k redovnikom minoritom, kjer je dobil ime Maksimilijan, ki ga je proslavil s svetništvom. Študiral je najprej v Krakovu, nato pa v Rimu, kjer je resno zbolel za jetiko, a je kljub temu redno doštudiral. Do leta 1919, ko je bil posvečen v duhovnika, je dosegel dva doktorata: iz filozofije in teologije. Dve leti poprej, leta 1917, je začel navidez neznatno, dejansko pa ogromno delo, ko je ustanovil »vojsko Brezmadežne«, katere člani naj bi bili res dejavni in misijonarski kristjani.

Ko se je vrnil na Poljsko, je imel v Krakovu zelo obiskane verske konference. Leta 1921 je začel izdajati listič Vitez Brezmadežne. Sprva je bil razmnožen ciklostilno, potem pa je dobil star tiskarski stroj in veliko noči ga je vrtel sam. Leta 1927 so na podarjenem zemljišču

blizu Varšave začeli graditi naselje barak, imenovano Niepokalanow - mesto Brezmadežne. To je bila zgledna meniška republika: tu je v slogi delalo 6 redovnih očetov in 700 bratov, ki so bili strokovnjaki v tiskarski stroki. Njihova tiskarna je bila takrat najsodobnejša v Evropi. »Direktor« oče Maksimilijan je stanoval v silno skromni sobi. Skupaj s svojimi delavci je vsak dan nekaj ur molil. In v tem je skrivnost njegovega uspeha.

Leta 1930 je »skočil« na Japonsko. Brez denarja, brez zvez, brez znanja jezika. Čez mesec dni je izšla prva številka Viteza Brezmadežne v japonsščini. Kmalu je na pobočju zunaj mesta Nagasaki - kakor bi slutil, da bo na mesto padla atomska bomba - zrasel japonski Niepokalanow, ki stoji še danes.

Leta 1939 je Hitlerjeva vojska zasedla Poljsko. Skupaj z drugimi

prebivalci Niepokalanowa je bil v zaporih tudi oče Maksimilijan. Vrnili so se na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1940. 17. februarja 1941 je prišel oddelek esesevcev. Odpeljali so očeta Maksimilijana. Najprej v zapore Pawiak, nato pa v taborišče smrti Oswiecim (Auschwitz). Ko je proti koncu julija pobegnil neki taboriščnik, je moralo deset drugih jetnikov v »bunker lakote«, kjer so počasi »zveneli kot tulipani«. Namesto družinskega očeta Franca Gajowniczeke se je ponudil oče Maksimilijan. Žrtev je bila sprejeta. Umrl je kot zadnji, 14. avgusta 1941 na predvečer praznika Marijinega vnebovzetja. Od svoje »Mamice«, kakor je imenoval Marijo, je prejel dva venca: belega za čistost življenja in rdečega za mučeništvo.

SILVESTER ČUK

TOMÁŠ ŠPIDLÍK

KRISTUSOVA PODOBA V ŽIVLJENJU SVETNIKOV

Svetniki so žive Kristusove podobe. Tudi oni v svojem življenju poudarijo nek vidik polnosti neskončne svetosti Bogočloveka. Ustavimo se pri treh primerih.

Frančišek Asiški. Na njegovi duhovni poti razlikujemo tri glavna obdobja. Prvo bi lahko imenovali 'revolucionarno'. Čeprav je živel v krščanski družbi, je odkril, da postava sveta ni postava evangelija. V votlini Fonte Colombo je zase in s brate napisal pravilo, ki ni nič drugega kot navedek nekaterih sve-

topisemskih stavkov. In vendar je naletel na težave. Cerkvene oblasti so omahovale pri potrditvi tako nepopolnega 'pravila', ki bi lahko vodilo tudi do napasnih razlag.

Drugo obdobje svetnikovega življenja bi lahko označili kot 'posnemanje Kristusa'. V Greccio je postavil prve žive jaslice, kakor bi hotel reči: ni dovolj biti pozoren zgolj na evangeljske besede, kakor da bi bile teoretični program; potrebno jih je vstaviti v Odrešenikovo življenje, si oživiti pred očmi njegovo osebo ter jo posnemati.

Izkušnja tretjega obdobja je 'življenje v Kristusu'. Na hribu La Verna prejme stigme (Jezusove rane) in tako lahko prepričljivo reče: »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal 2,20). Kristusa ne posnemamo kot zgled, ki bi stal pred nami, marveč, ki živi v nas.

Ignacij Lojolski. Njegov odnos s Kristusom je bil zelo domač. Več kot tridesetkrat je v svojih videnjih gledal Kristusa. Smisel njegovega načina meditiranja je bil priti do osebnega pogovora z Jezusom, »kakor se prijatelj pogovarja s prijateljem«. Sprejme pa tudi posledice tega. Izkušnja, da je Kristus toliko napravil zame, zahteva velikodušni odgovor na vprašanje, kaj naj storim za

Kristusa? Glede tega Ignacijeva misel ni bila jasna. Po eni strani je goreče želel slediti Jezusovim korakom ne le duhovno, ampak tudi materialno (navzven): iti v Sveto deželo, ostati tam do svoje smrti. Z druge strani pa je v vsakem trenutku našel priložnost, da je drugim pomagal spoznavati Jezusovo veličino ter lepoto duhovnega življenja. Po dolgem omahovanju je prevladal drugi vidik. Zaradi vojne se mu je pot v Sveto deželo zaprla. Tako je Božja previdnost svetnika izučila, da mu ni treba služiti Kristusu v Palestini, v njegovi rodni deželi ter v materialnem smislu, marveč v njegovi Cerkvi. Ko je bil posvečen v duhovnika, je želel svojo novo mašo obhajati v Betlehemu; ker ni bilo mogoče, jo je obhajal v Rimu, v baziliki Marije Snežne, pred relikvijami jasic, ter se skupaj s svojimi tovariši posvetil služenju Kristusu, ki živi v Cerkvi.

Charles de Foucauld. Tudi njegov duhovni razvoj je imel več stopenj. Ko je zapustil vojaško šolo, kjer je bilo vse osredotočeno na uspeh in kariero, je Charlesa nagovoril evangelijski nauk, ki nas spodbuja, naj si izberemo zadnje mesto (prim. Lk 14,10). Ker je zadnje mesto že izbral Jezus, se je Charles želel postaviti na 'predzadnje'. Dejansko je to najprej poskušal v samostanu trapistov, nato v Siriji v službi beduinom, pozneje spet v Nazaretu kot preprosti služabnik v samostanu redovnic. Končno se mu je rodila zamisel, odločilna za njegovo življenje. Jezus namreč ni izbral zadnjega mesta, ker bi nam hotel služiti kot dobrotnik, ki pride od zunaj, marveč zato, ker je postal eden izmed nas. Francija je imela veliko misijonarjev, ki so skupaj s krščanskim oznanilom posredovali tudi dvig kulturne družbene ravni življenja. Charles de Foucauld je izbral drugo metodo, lastno utelešenemu Kristusu. Živel je skupaj z najbolj ubogimi beduini v Sahari, in sicer tako, da je postal eden izmed njih in umrl, ker se v času nevarnosti ni hotel ločiti od njih.

KRISTUS V LITERATURI

V Črni knjigi G. Papinija beremo zgodbo z naslovom *Spreobrnjenje papeža*. Vsebina je izmišljena. V Pragi so na grmadi sežgali nekega krivoverca. Njegov sin, ki je prisostvoval očetovim mukam, je prisegel, da se bo Cerkvi maščeval. Naenkrat izginе. Čez nekaj časa pa se pojavi v nekem samostanu v Italiji zelo goreč novinec. Njegova kariera se je naglo vzpenjala. Postal je zelo

znan pridigar in kaj hitro tudi kardinal, ki so ga vsi videli kot kandidata za papeža. Ko je papež umrl, so ga zares volili za papeža že na prvem zasedanju, malo pred božičem. Novi papež naj bi se predstavil rimskemu prebivalstvu pri božični maši. »Prišla je ura mojega maščevanja«, si je mislil sin zažganega krivoverca. Med božično mašo je nameraval s papeško nezmotljivostjo izjaviti, da Kristus ni bil Bog, ampak le preprost človek. S tem naj bi Cerkvi povzročil brezizhodne težave, pa čeprav bi s tem tvegaj, da ga ubijejo!

Medtem se je pripravljaj na dejanje ter gledal z okna papeške palače na Trg sv. Petra. Ljudje so se zgrinjali z vseh strani: igralci dud, ubogi s Trastevere, vsi bi radi videli novega papeža, o katerem se je širil tako dober glas. Ko je gledal vso to množico, je papeževo srce prevzela neka močna misel. Pa tudi nek dvom, vprašanje: če bi bilo razglašeno, da Kristus ni bil Bog, marveč preprost človek, kakšen učinek bi imela takšna 'nezmotljiva' izjava? Ne bo dosegla neba, ampak bo na zemlji povzročila nesrečo in nepopravljivo tragedijo: tolikim ubogim ljudem bi bilo vzeto edino resnično upanje njihovega življenja, in tako ne bi bil ubit Bog, ampak človek. Pod težo te odgovornosti se je papež nenadoma spreobrnjil in jokaje vstopil v baziliko, kjer je tako lepo in ganljivo govoril o Kristusovem božanstvu, da so bili vsi do solz ganjeni.

Papinijeva misel je jasna. Nasprotno pa ostaja na prvi pogled skrivnostna vsebina romana Dostojevskega z naslovom *Idiot*. Pripoveduje o ruskem grofu Miškinu, ki se iz nekega švicarskega zdravilišča vrne v Petersburg. Njegova vrnitev je vzbudila zanimanje, saj se je obnašal kot utelešenje evangelija. O vseh misli dobro, ne prepušča se zlu, ni zasvojen z denarjem. Zaradi takšnega obnašanja vsem postane všeč (pravijo, da je bil celo Nietzsche potem, ko je prebral ta roman, bolj naklonjen krščanstvu). Pozneje pa se položaj poslabša. Dve ženski sta se zaradi njega sprli. Sam je bil vpleten, čeprav brez kakršne koli osebne krivde, v nek zločin. Ko so ga pripeljali k postelji nekega mladeniča, ki je umiral zaradi tuberkuloze, ga ni bil sposoben potolažiti drugače kot z zmedenimi stavkom: »Umri in nam zavidaj naše zdravje!« Na koncu so ga zaprli v norišnico.

Kaj je pisatelj hotel izraziti s svojo zgodbo? Potrebno jo je vključiti v razpravo tistega časa. Velik sodobnik Dostojevskega je bil L. N. Tolstoj. Zgodbe iz njegovega zadnjega obdobja se zdijo pristno krščanske in pogosto celo ganljive. V bistvu pa gre za liberalni skepticizem: Kristus kot oseba in njegovi čudeži spadajo na področje mitologije. Bistvenega pomena pa je evangelij, in sicer kot moralni nauk. Svet naj bi se spremenil, ko bi se ljudje odločili, da se bodo v celoti držali teh zakonov. Roman Dostojevskega je odgovor na to versko teorijo. Grof Miškin je prikazan kot nekdo, ki uresniči evangelijsko moralo. Pri tem pa ne moli in nima osebne stika s Kristusom, zato je nemočen pred težavami tega sveta, še posebej takrat, ko je ob postelji umirajočega. Poleg tega se sam - enako kot Don Kihot - ni sposoben vključiti

PINA SURIANO, članica KA

*Ustanovila je družbo Marijinih hčera
in postala prostovoljna žrtev za svetost duhovnikov*

Rodila se je 18. februarja 1915 v kmečki vasi Partinico, nadškofija Monreale v italijanski provinci Palermo. Bila je prva hči Jožeta in Graciele Costantino, ki sta preživljala družino s kmečkim delom.

Krščena je bila 6. maja 1915 v župnijski cerkvi Najsvetejše Device oznanjenja. Poznana je pod imenom »Pina«. Bila je učljiva in ubogljiva ter vsled globokega verskega ozračja v družini posebej dovzetna za verske resnice. Bila je pobožna in marljiva.

Leta 1922 je prejela zakrament sv. spovedi, prvega sv. obhajila in birme. Čeprav še otrok, je istega leta pristopila h Katoliški akciji. Dvanajstletna se je začela navdušeno udeleževati v farnem in škofijskem okolju in postala res aktivna članica Katoliške akcije.

Središče njenega apostolata je bila župnija, kjer je vedno našla čas za pomoč župniku don Antonu Cattaldu, ki je bil tudi njen duhovni vodja in spovednik.

Leta 1938 je bila imenovana za voditeljico otroške veje KA. Od 1939

do 1948 je bila tajnica ženske veje, od 1945 do 1948 pa je bila poleg tega na prošnjo deklet še predsednica dekliške KA.

1948 je ustanovila Družbo Marijinih hčera in jo vodila do smrti.

Katoliška akcija je bila zanjo življenjskega pomena. Vse njeno zanimanje, načrti in versko udeleževanje je izhajalo iz navdušenja, ki ga je dobila v tej organizaciji. Tako je z leti dobila življenjske skušnje in postala pravi apostol. Svoj apostolat je začela z molitvijo, polna duha odpovedi, s sv. mašo, sv. obhajilom, z dnevnim premišljevanjem in branjem Božje besede, kot je slišala v cerkvi.

Naj omenimo še Pinin odnos do domačih. Čeprav je vzorno vršila družinske dolžnosti do staršev, ji je mati kljub temu nasprotovala zaradi njenega verskega udeleževanja. Donja Graciela je bila mnenja, da je Pina prebila preveč časa v cerkvi in da so šli zato ženitveni načrti, o katerih je sanjala zanjo, 'po vodi'. Zaobljuba čistosti, ki jo je naredila Pina 29. aprila 1932 v kapeli Hčera Usmiljenja in Križa, sedežu dekliške veje Katoliške akcije, je dokaz, da je izhajal njen poklic za apostolat iz osebnega prepričanja. Tisti dan je zapisala v svoj dnevnik: »Dragi Jezus, na ta slovesni dan se hočem še bolj povezati s teboj in obljubljam, da bom zmeraj bolj čista in nedolžna lilija, vredna tvojega vrta.«

Z dovoljenjem svojega duhovnega voditelja je vsak mesec obnavljala to zaobljubo in preslišala več ponudb snubcev, katere je osvajala njena privlačnost in lepota. Večkrat je želela postati redovnica, a zaradi nepremagljivih ovir ni mogla. Medtem ko je molila, da bi dobila od staršev pristanek in blagoslov za redovniško življenje, se je kot odgovorna za Katoliško akcijo in kot članica aktivno udeleževala življenja tako v domači fari kot v škofiji. Bila je tudi prednica Marijine družbe Zveze

v resničnost sveta ter konča v norišnici. Misel Dostojevskega je v tej zvezi jasna: zgolj moralni nauk evangelija, brez prisotnosti živega Kristusa, bi bila čista utvara, ki vodi v norost.

Naj v kristološki povezavi omenimo še nek drug ruski roman, ki ne govori izrecno o tej temi. Gre za zgodbo Solženicina *Rakov oddelek*. Ruski pisatelji radi poudarjajo, da vse zlo sveta izvira iz sovraštva, vse dobro pa iz ljubezni do bližnjega. A tudi te misli, čeprav je pristno krščanska, ne moremo razlagati površinsko, na posvetni ravni. V knjigi *Arhipelag Gulag* je Solženicin zbral presretna pričevanja o tem, kako trpljenje mnogih ljudi povzroča pokvarjena oblast enih nad drugimi. Nobenega žarka upanja ni. V drugi knjigi pa opisuje neozdravljive bolnike, ki jih z ljubečo skrbjo spremljajo bolniške sestre in zdravniki. Rezultat? Isto pomanjkanje upanja. Zaključek? Brezmejno človekovo trpljenje nima odgovora, razen... Tu pisatelj molči, vendar je on sam kristjan in želi, da bi bralec sam našel pravi odgovor: mora biti nekdo, ki ni samo človek, da nam lahko pomaga premagati arhipelag naše revščine.

Iz knjige *Poznaš Kristusa?*

KRATKE NOVICE

RIM – Prva okrožnica papeža Benedikta XVI. »Bog je ljubezen« je v italiji tržna uspešnica. Do 25. januarja, torej v dobrem tednu po objavi, so je v knjigarnah, veleblagovnicah, na letališčih in kioskih prodali milijon 150 tisoč izvodov. Uradno besedilo je izšlo v sedmih jezikih: latinščini, italijanščini, angleščini, nemščini, francosščini, španščini in portugalščini. Izšel je že prevod papežene okrožnice v kitajskem jeziku tako v tiskani kot tudi v elektronski obliki. (Ave Maria)

Marijinih hčera.

Ko je videla, da ne bo mogla postati redovnica, je hotela dati Gospodu še en dokaz svoje velike ljubezni. 30. maja 1948 se je ponudila Bogu skupaj s tremi drugimi tovarišicami kot žrtev za svetost duhovnikov.

Preden so se ji pokazali znaki bolezni, je doživela še to veselje, da se je septembra 1938, za 30. obletnico dekliške Katoliške akcije, lahko udeležila romanja v Rim.

Očitna je sočasnost njenega žrtvovanja s pojavom hudega revmatičnega artritisa, zaradi katerega je prišlo do poškodbe srca pa tudi njene smrti. Do zadnjega je bila srečna, da je bila njena žrtev za svetost duhovnikov sprejeta.

Zaradi infarkta je, nepričakovano, 19. maja 1950 umrla. Mnogi ljudje jo je prišla kropiti in se udeležiti pogreba. Mnogi so jo imeli za svetnico.

Naslednjega dne so Pinine zemeljske ostanke položili v družinski grob na občinskem pokopališču v Partinico. Od tod so prenesli 18. maja 1969 njene kosti iz pokopališča v župnijsko cerkev Srca Jezusovega v Partinico.

Papež Janez Pavel II. jo je 5. septembra 2004 proglasil za blaženo.

*Iz L'Osservatore Romano
prevedel Stane Snoj*

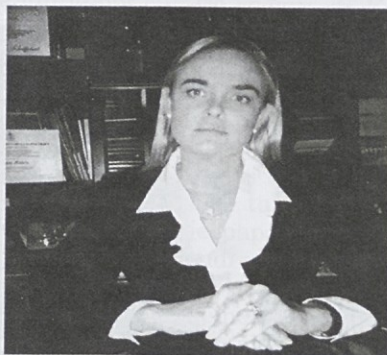
KRATKE NOVICE

MILANO – V cerkvi sv. Antona iz 16. stoletja bodo obnovili orgle, na katere je mladi Mozart prvokrat zaigral svojo Alelujo iz moteta Exsultate, jubilate. Sodelovali bodo najboljši strokovnjaki, plačalo pa bo ministrstvo za kulturo. (*Ave Maria*)

RIM – Simbol križa lahko ostane v učilnicah italijanskih šol, je 15. februarja 2006 odločilo italijansko vrhovno sodišče. Križ je simbol civilnih vrednot, kot so strpnost, spoštovanje in človekove pravice, ne pa zgolj verski simbol. (*Ave Maria*)

Družina - današnji izzivi

DR. MONIKA MAVRIČ

Družina, osnovna celica in temelj družbe, ki obstaja pred katero koli drugo socialno strukturo, je danes predmet hudih napadov in izzivov. V družini člani skrbijo drug za drugega, vrednote prehajajo s staršev na otroke.

Totalitarni režimi so že od nekdaj hoteli vplivati na družbo in so zato najprej in na vse načine poskušali uničiti družino; tako danes deluje sekularizem. Glavni razlog je v tem, ker si človek v družini pridobi tiste vrednote, ki oblikujejo njegovo osebno prihodnost in prihodnost družbe.

TEMELJ ČLOVEŠKE DRUŽBE. Močne družine ohranjajo edinstvo in trdnost, ker spoštujejo naravne krvne vezi in hočejo biti med seboj močno povezani z vezmi ljubezni. V družini člani skrbijo drug za drugega; vrednote prehajajo s staršev na otroke in tako oblikujejo njihovo osebnost in njihov značaj. Zato pomenijo veliko nevarnost za družino: uničevanje družine na vse mogoče načine; rahljanje in oslabitev družinskih vezi; napadanje njene naravne zgradbe (strukture); podiranje avtoritete staršev; iskanje novih definicij o družini. To pomeni pustiti odprta vrata počasnemu razkroju in uničevanju družine, s

tem da se vsiljujejo zmotne ideje, ki se naslanjajo predvsem na 'moralni relativizem' in 'radikalni individualizem', kjer ni absolutno veljavnih resnic in ima človek pravico, karkoli hoče, kar mu bolj godi, mu bolj ustreza ali od česar ima v nekem momentu večjo korist.

Ko opazujemo današnjo družbo, vidimo, da so težnje in ideologije, ki direktno napadajo družino, naslednje: moralni relativizem, sekularizem, hedonizem, potrošništvo.

Ti načini življenja izvajajo pritisk in hočejo doseči spremembo kulture na petih specifičnih področjih:

1. perspektiva **nadzora nad prebivalstvom oz. nad rojevanjem otrok** (*The population control perspective*)
2. perspektiva **pravice ženske** (*The woman's rights perspective*)
3. perspektiva **pravice otroka** (*Children's rights perspective*)
4. perspektiva **pravice glede spolnosti in razmnoževanja** (*Sexual and reproductive rights perspective*)
5. perspektiva **brisanja spolne razlikosti med moškim in žensko** (*The gender perspective*).

Te silnice delujejo postopoma in podtalno tako, da spreminjajo definicije in pojme, počasi, toda vztrajno pritiskajo na mišljenje ljudi, ko jim prigovarjajo, da je vse to za dobro človeštva. V to spreminjanje pojmov in definicij je vključeno razumevanje homoseksualnosti, nova definicija zakona, splav, zmanjševanje avtoritete staršev, vse v luči in imenu osebne svobode. Te ideje gredo celo tako daleč, da hočejo na primer izenačiti podobo tradicionalne družine (zgrajene na temelju krvnih in sorodstvenih vezi) ali celo

poskušajo nadomestiti pojem družine z neko vrsto socialne pogodbe na podlagi čustev in neke zavezanosti.

Pomembno je opozoriti na stalno in čedalje močnejše prizadevanje Organizacije združenih narodov (OZN) za oblikovanje družbene države in kulture. Splošno je znano, da se prek vzgoje, skozi medije in podobna sredstva formirajo ali deformirajo ideje in se ustvarja kultura družbe.

ZAKON KOT USTANOVA. Zakon mora obstajati samo med moškim in žensko, tako je bilo od začetka časov in bo vedno tako kljub vsemu, kar morejo posebni zakoni reči o tem, in kljub temu, kako razne države poskušajo definirati zakon. Otrok potrebuje očeta in mater in samo v tem družinskem okolju je mogoča pravilna in primerna vzgoja.

Na široko je znano, da je po glavnem vzrok rahljanja družinskega življenja prav v razvezi. V razvitih državah je mnenje, da se 67 odstotkov otrok rodi v zakonu, toda v 45 odstotkih se starši ločijo, preden otrok dopolni 18 let. Danes je nižji odstotek zakonov, ki se razvežejo, a ne zato, ker ostanejo skupaj, ampak ker se čedalje manj ljudi uradno poroči. Poleg tega statistike kažejo, da se je v državah, ki imajo zakon o razvezi, povečalo število razvez, odkar je bil zakon sprejet.

Dejanske zveze ali samo civilno poročeni in družine, kjer je samo eden od staršev, so enako razširjena stvarnost. Vse to je močno prizadelo in zrahljalo družinske vezi. V severni Evropi od 45 do 86 odstotkov mladih med 20. in 25. letom živi v dejanskih zvezah in so mnogo bolj nagnjeni k razvezi, če se sploh poročijo.

Skratka, civilni zakoni, ki dovoljujejo razvezo, in dejanske zveze (raznospolne in istospolne, posvojitev otrok zunaj zakona, posvojitev otrok v istospolnih zvezah, da umetnega oplojevanja zunaj zakona niti ne omenjamo), so močno skrhali družinske vezi.

V mnogih predelih zahodne kulture je sprejeto dejstvo, da je glede zakonskega in družinskega

življenja odločilna volja tistih, ki se odločijo, da se poročijo, se razvežejo in imajo otroke ali ne.

Toda kot bomo videli, je družina pomembna za vso družbo.

Posledice neurejenih družinskih in zakonskih odnosov negativno prizadevajo družbo v celoti, kot lahko vidimo iz naslednjih podatkov:

- povečanje števila zločinov; študije kažejo, da 70 odstotkov mladih pripornikov prihaja iz družin brez očeta ali je oče odsoten;
- povečanje spolnega nasilja in zlorabe otrok;
- povečanje nasilja v družini;
- povečanje vedenjskih motenj;
- povečanje odvisnosti od mamil in alkohola;
- poslabšanje odnosov med starši in otroci;
- povečanje psihičnih motenj pri otrocih;
- zvišanje revščine;
- večja navzočnost žensk na področju dela;
- znižanje študijske ravni otrok;
- povečanje prezgodnjega spolnega življenja odraščajočih otrok razvezanih staršev in večje število nezakonskih otrok omenjenih odraščajočih;
- oslabelost umskega in fizičnega

zdravja razvezanih zakoncev;

- težke finančne posledice: znižanje družinskih prihodkov; življenjski standard žensk in otrok se zniža za 73 odstotkov (kar se pozna kot 'feminizacija revščine');
- zvišanje socialnih podpor.

EKONOMSKI VIDIKI. Zdrave družine so bistvenega pomena za vsako državo, saj direktno vplivajo na človeški, moralni in socialni kapital in tako na porabo sredstev, na ekonomsko dejavnost in na ekonomske strukture. Sredstva so neučinkovita, kadar jih uporablja tista politika, ki slabi družino, namesto da bi jo branila in krepila. Primer: OZN se je osredinila na problem zdravega razmnoževanja žensk (*Reproductive health*) in pustila ob strani druge probleme zdravstva. Število mrtvih zaradi malarije (več kot milijon na leto) in zaradi tuberkuloze (dva milijona na leto) daleč presega število smrti ob porodu (580.000 na leto). Še vedno je glavni vzrok smrti žensk v rodni dobi tuberkuloza.

V letih 1996, 1997 in 1998 je Svetovna banka namenila 62 milijonov dolarjev letno za boj proti malariji in 58 milijonov dolarjev letno za boj proti tuberkulozi.

KAJ LAHKO STORIJO VLADE?
Sprejemati bi morale zakone, ki podpirajo in branijo družine v nasprotju z vsemi drugimi načini skupnega življenja različno - ali istospolnih oseb. Spodbujale naj bi programe, ki podpirajo zdrave in trajne družine in spremenile družinske podpore (ne v škodo otrok). Spodbujati bi morale podpore družinam brez očetov, pospeševati in braniti družino kot sredstvo za odpravo revščine, posebej za odpravo 'feminizacije revščine'.

V programe, namenjene raznim družbam in tržni ekonomiji, bi morale vključevati oslabele družine (zaradi razveze ali odsotnosti enega od zakoncev), korupcija pa ne bi smela biti temeljni element vladne dejavnosti.

POLOŽAJ V EVROPI. Evropa je bila skozi stoletja središče sveta. Bila je dobro zgrajena kljub razlikam med državami članicami. Krščanstvo je ohranjalo edinost med različnimi narodi. Na žalost pa prav to, kar jih je družilo in jim dajalo moč, ni bilo vključeno v ustavno pogodbo Evropske zveze. Vidimo, kaj se dogaja z družinami, podatki o rodnosti v Evropi so

negativni in Slovenija ima najmanj naravnega prirastka. Evropa se sooča s problemi, ki nastajajo zaradi prenizkega naravnega domačega prirastka.

KDO BO SKRBEL ZA STAREJŠE?
Ljudje so kot dobro finančno rešitev odkrili, da stare, ki so jim dali življenje in vzgojo, spravijo v skupne domove (zavetišča), kjer njihovo vzdrževanje manj stane. Odveč je omenjati to, kar nam pravita zdrava pamet in logika: če bomo brez otrok in lastnega prebivalstva, je nujno, da priseljenci prevzamejo nadzor nad položajem.

Spreminja se kultura in enotna krščanska dediščina. Človek je zgubil stik z realnostjo, z rečmi, ki so resnično pomembne v življenju. In posledica tega je skrajni individualizem, ki ga podpirajo že od začetka življenja, kot to določajo mediji, vplivi družbe in današnja kultura.

Evropa mora znova premisliti o svoji sedanjosti in se vrniti k svojim krščanskim koreninam, če hoče preživeti. Evropa brez zdravih in trdnih družin, brez prihodnosti, bo izginila.

SKLEPI. Družinski dom je kraj, kjer se ljude naučijo, kako naj živijo v družbi; v družini se naučijo prijateljstva in ljubezni do drugih. Družina je potrebna dobrina za gospodarski razvoj: družino moramo podpirati in jo braniti, če hočemo zmanjšati revščino. Otroci se najbolje razvijajo in rastejo v normalni družini, to je skupaj z biološkimi starši v trajnem zakonu. Uničenje družine škoduje ekonomiji in družbi, ker se zmanjša človeški, moralni in socialni kapital in se povečajo socialni stroški.

Ker Evropa pripada zahodni krščanski civilizaciji, bi rada članek sklenila s povabilom bralcem, da si ogledajo podobo Svete Družine; premislite teme, ki smo jih v članku obravnavali, in se o njih pogovarjajte v družini, s prijatelji, kolegi in sosedi.

»Družina je naravna in temeljna celica družbe in ima pravico, da jo družba in država varujeta.«

(Splošna deklaracija človekovih pravic, 1. člen, 1948)

Iz Demokracije

BOG IN CERKEV O ZAKONSKI MORALI

LOJZE KUKOVICA

Na tem mestu bomo kratko obravnavali nekatera moralna vprašanja o zakonski morali in sicer na podlagi treh vprašanj iz KOMPENDIJA KATEKIZMA KATOLIŠKE CERKVE.

496: Kakšen smisel ima zakonsko dejanje?

»Zakonsko dejanje ima dvojni smisel: smisel združitve (medsebojna podaritev zakoncev) in smisel roditve otrok (odprtost za porajanje življenja). Nihče ne sme pretrgati neločljive povezave, ki jo je Bog hotel med dvema smisloma

zakonskega dejanja, in izključevati enega ali drugega od njiju«.

Ta dva namena je zakonu dal Bog sam, ki je zakon tudi ustvaril. O tem nam jasno govori Sveto pismo v prvi Mojzesovi knjigi, kjer se o stvarjenju človeka in zakona govori na dveh mestih. Na prvem je rečeno: »Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti.... Ustvaril je torej Bog

človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je ustvaril, kot moža in ženo ju je ustvaril.« V naslednji vrstici pa govori Bog prvima človekoma in po njihju vsem zakoncem: »Rodita in množita se in napolnita zemljo« (1 Mojz 1, 27-28).

Eden od namenov zakona, ki je izražen v teh vrsticah, je torej posredovati življenje. Drugi namen zakona je pa globoka življenjska ljubezenska skupnost med zakoncema. Zakonca se v celoti in za vedno v ljubezni dasta eden drugemu, s čimer se medsebojno izpopolnjujeta in osrečujeta. O tem drugem namenu zakona govori ista prva Mojzesova knjiga v naslednjem poglavju, kjer pravi Bog: »Ni dobro za človeka, da je sam; naredil mu bom pomoč, ki mu bo primerna.« (1 Mojz 2,18).

Eden od namenov zakona je torej rodovitnost, drug njegov namen je pa

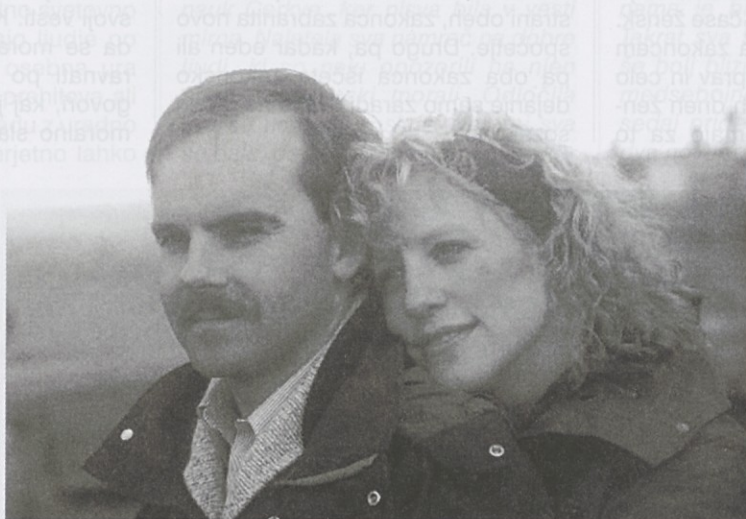
medsebojna pomoč med zakoncema, s katero se drug drugega z veseljem in hvaležnostjo izpopolnjujeta in bogatita. Zakon nima torej samo rodne namena, kot se včasih sliši, ampak tudi namen medsebojnega izpopolnjevanja in pomoči. Res pa je tudi, da resnična ljubezen med zakoncema že po naravi teži tudi k temu, da bi bila rodovitna. Otrok namreč ni nekaj od zunaj dodanega zakonu, temveč je naravni sad tiste medsebojne podelitve, s katero zakonca postaneta 'eno meso'. Cerkev, poučena od Boga samega, zatoorej uči, da mora vsako zakonsko dejanje biti odprto za porajanje novega življenja. Ta nauk je Cerkev učila od vsega početka in ga še z večjim podarkom uči v modernem času, ko mnogi, na žalost tudi med kristjani, tega nauka ne sprejemajo več. Od papeža Pija XI., ki je z okrožnico Casti Connubii (1930) slovesno izpovedal to resnico, preko znamenite okrožnice Pavla VI. Humanae vitae (1968), pa prav do Janeza Pavla II. z apostolsko vzpodbudo Familiaris consortio (1981) in Evangelium vitae (1995) nihče, še najmanj pa katoličan more dvomiti, kakšen je pravi nauk o tej važni ustanovi človeškega življenja.

497: Kdaj je urejanje rojstev pravno?

»Urejanje rojstev, ki predstavlja enega od vidikov odgovornega očetovstva in materinstva, je objektivno skladno z pravno, kadar ga zakonci udeležujejo brez zunanjih ukazov, tudi ne iz sebičnosti, ampak iz resnih nagnjov in z metodami, ki se skladajo z objektivnimi merili pravosti, to je z občasno vzdržnostjo in z zatekanjem k neplodnim obdobjem.«

Tu gre torej za vprašanje, kako v skladu z moralnimi načeli določati in

urejati prihod novih otrok v družino. Ali z drugo besedo, kako skladno z naravno in evangelijsko moralno živeti zakonsko spolno življenje. Najprej je treba povedati to, da Cerkev ni nikoli zagovarjala načela absolutnega 'natalizma' (rodnosti) v smislu, da bi kdaj nalagala zakoncem dolžnost imeti toliko otrok, kolikor bi jima narava lahko darovala in jih tudi ni nikoli grajala, če so imeli le majhno število otrok. Res pa je tudi, da je vedno dajala priznanje tistim zakoncem, »ki z modro in skupno so-

glasno velikodušnostjo sprejemajo tudi večje število otrok, ki jih tudi ustrezno vzgajajo» (2. Vat. Koncil). Cerkev seveda v prejšnjih časih ni posvečala tolike pozornosti temu problemu, ker še zdaleč ni bil tako aktualen, kot je danes. Ne, da se niso že prej uporabljala protispolčetna sredstva, a kdor je tako postopal, je to delal iz osebne slabosti, ne pa iz kakšnega drugega razloga. Pa naj je že preje bilo kakorkoli, Cerkev je že tedaj, danes pa še posebej glasno in jasno obsoja kot nemoralno uporabo kakršnihkoli umetnih protispolčetnih sredstev.

498: Katera so nenpravna sredstva za urejanje rojstev?

»Nenpravno je vsako dejanje, ki bi bodisi v predvidevanju zakonskega dejanja ali v njegovem poteku

ali v njegovih naravnih posledicah hotelo služiti kot cilj ali kot sredstvo za preprečitev porajanja življenja. Taka dejanja so na primer neposredna sterilizacija ali kontracepcija» (Pavel VI., Humanae vitae).

Najprej vprašanje, ali ima država kakšno pravico in če jo ima, kakšna je ta pravica posegati na to področje? Država je seveda odgovorna za blagor svojih državljanov, zato v določeni meri tudi upravičeno posega na to področje, ko gre za usmerjanje števila prebivalcev. Seveda pa sme to

delati le z resničnim in spoštljivim informiranjem, ne pa oblastno in s prisiljevanjem. Ne sme hoteti nadomestiti na tem področju zakoncev, ki so prvi odgovorni za rodinjo in vzgojo svojih otrok. Še manj si sme država prilaščati pravico, da bi priporočala in pospeševala takšna sredstva za urejanje števila prebivalstva, ki bi nasprotovala pravosti.

Pri vsej tej problematiki se je treba

tudi zavedati, da se človeškega življenja in naloge posredovati novo življenje ne sme ocenjevati le z vidika tostranstva, torej razumevati in presojsati njega smisel le z vidika tega sveta; vedno je treba imeti pred očmi večni namen človeka (2. Vat. Koncil).

Katera dovoljena sredstva so torej na razpolago zakoncem za urejanje rojstev? Prvo tovrstno sredstvo je vzdržnost od zakonskih dejanj. V določenih primerih bo to morda celo edino sredstvo, kako dovoljeno preprečiti prihod novega otroka v družino. Seveda je uporaba tega sredstva redno težka, čeprav z božjo pomočjo ni nezmogljiva. Res pa je tudi, da na splošno prinaša s seboj nemajhne nevarnosti. To priznava tudi sam 2. Vatikanski koncil, ki v konstituciji o Cerkvii o tem vprašanju pravi takole: »V takšnem položaju se ne dasta brez težav združiti

izvrševanje zveste ljubezni in popolna življenjska skupnost. Kjer se namreč prekine tesnejša skupnost zakonskega življenja, tam utegne neredko priti v nevarnost zakonska zvestoba in trpeti more tudi blagor potomstva: ogrožena je namreč vzgoja otrok, pa tudi pogumna pripravljenost za sprejemanje nadaljnega potomstva.«

Dovoljene pa so metode, ki temeljijo na poznanju in uporabi plodnih in neplodnih dni ženskega organizma. Ena teh je Knaus-Oginova metoda, ki s precejšnjo natančnostjo more ugotoviti neplodne čase žensk. Cerkev ni nikdar branila zakoncem imeti zakonska dejanja prav in celo morda samo v neplodnih dneh ženskega ciklusa, kadar imajo za to resne razloge. Danes so se Knaus-Oginovi metodi pridružile že tudi nekatere druge tozadevne metode, med katerimi je najbolj znana in uporabljana t.im. metoda Billings. Papež Pavel VI. je o uporabi teh metod dejal sledeče: *»Bog je modro uredil naravne zakone in ritme plodnosti, ki že sami po sebi razmaknejo nasledovanje rojstev. Zato že samo to dejstvo zadosti jasno pove, da rodnja otrok ni edini namen zakonskega dejanja«*. Če bi bila rodnja otrok edini namen zakona, potem bi Cerkev ne smela dovoljevati zakonov starih ljudi, ki ne morejo več upati na otroke. Pa jih dovoljuje in rada in jih nikoli ni prepovedovala. V njihovem zakonu se more izpolniti le še namen medsebojne pomoči in izpopolnjevanje zakoncev. V tem smislu isti papež pravi na drugem mestu: *»Ne delata proti božji volji zakonca, ki iz upravičenih razlogov omejita začasno ali pa tudi za vedno zakonska dejanja na neplodne dni«*.

Načrtna neposredna sterilizacija in vsa druga umetna protispočetna sredstva so pa nemoralna. Preperečevanje spočetja z nemoralnimi protispočetnimi sredstvi napravljajo

telesno govorico, ki naravno izraža popolno medsebojno podaritev enega zakonca drugemu, dejansko protislovno in lažno. Ne sicer z besedo, pač pa z dejanjem. Govorica zakonskega dejanja namreč pravi: *»Ves se ti dam«*, v resnici pa protispočetno sredstvo, ki ga pri zakonskem dejanju rabi eden ali pa celo oba zakonca, pravi drugače, namreč: *»Ves sem tvoj, dam ti vse, razen svoje plodnosti ali razen svoje ljubezni«*. Prvo, kadar s kakšnim protispočetnim sredstvom, bodisi s strani moža ali žene ali pa celo s strani obeh, zakonca zabranita novo spočetje. Drugo pa, kadar eden ali pa oba zakonca iščeta zakonsko dejanje samo zaradi užitka na račun sozakonca.

»Cerkev je vedno učila, da je uporaba umetnih protispočetnih sredstev (kontracepcija) po svoji naravi grešna, to se pravi, kadar se namenoma zakonsko dejanje naredi neplodno. Ta nauk je treba smatrati kot dokončen in nespremenljiv. Kontracepcija je težko nasprotna zakonski čistosti, je v nasprotju posredovanju življenja (rodni vidik zakona) in medsebojni podaritvi zakoncev (združevalni vidik zakona); resno prizadene pravo ljubezen in taji vrhovno oblast Boga nad posredovanjem življenja... Kadar zakonca z uporabo protispočetnih sredstev ločita ta dva vidika, ki ju je Bog Stvarnik zapisal v naravo moža in žene ter v dinamizem njunega spolnega združenja, se ponašata

kot 'razsodnika' božjega načrta in nespošljivo ravnata s človeško spolnostjo ter s tem istočasno z njo tudi osebo sozakonca, ko dasta drugo vrednost popolni predaji« (Pavel VI., *Humanae vitae*). O tem ponarejanju spolne govorice je bilo govora že zgoraj.

Na žalost mnogi zakonci, tudi katoličani, kljub tako jasnemu nauku cerkvenega učiteljstva in torej proti božji prepovedi uporabljajo protispočetna sredstva v svojih intimnih odnosih. Mnogi se izgovarjajo, češ da ne delajo nič slabega, ker da sledijo svoji vesti. Ker da Cerkev sama uči, da se mora človek končno vedno ravnati po svoji vesti, ki človeku govori, kaj je moralno dobro in kaj moralno slabo. Odgovor na ta, na

videz močan ugovor, je v resnici lahek in preprost. Res je, da se moramo ravnati po svoji vesti, a le tedaj, če je ta v skladu z naravnim in evangelijskim moralnim naukom, torej končno z božjo voljo, ki je zadnje merilo moralnosti človekovih dejanj. Glas človekove vesti je glasnik Boga; je njegov znanilec in to, kar človeku govori, mu govori kot od Boga prihajajoč glas. Ker je glas vesti torej

božji glas – kadar je res znanilec božje volje – ima tudi obvezno moč od Boga. Človekova vest namreč ne ustvarja moralnih zakonov, ne moralne obveznosti, to oboje prihaja izključno od Boga.

Človekova vest se torej lahko tudi moti. Zato se mora človek truditi, da svojo vest usklaja z božjim zakonom, z njegovo sveto voljo. Tega pa navadno ne zna in ne more vsak posameznik, zato nam kristjanom, pa tudi vsem ljudem dobre volje, cerkveno učiteljstvo, od Kristusa ustanovljeno in za to nalogo poverjeno, pomaga pri tej nalogi. Če se torej kdo sklicuje na svojo vest, češ da mu govori, da nič slabega

ne dela, ko uporablja protispočetna sredstva, naj ve, da se v tem primeru njegova vest moti. Da se mora torej ponižno dati poučiti od cerkvenega učiteljstva o tem, kakšen je moralni nauk o uporabi protispočetnih sredstev.

Naj za umevanje ravnokar povedanega navedem preprost primer iz našega vsakdanjega življenja. Svoje vsakdanje življenje ravnamo navadno vsak po svoji uri. Toda naša osebna ura ni zadnji sodnik o tem, koliko je dejansko ura. To je le tedaj res, kadar je naša ura v skladu s sončno uro, torej z uradno svetovno uro, po kateri se ravnaajo ljudje po vsem svetu. Če moja osebna ura kdaj ne gre dobro, ker prehiteva ali zaostaja, in torej ni v skladu z uradno svetovno uro, mi bo verjetno lahko

sčasoma kazala, naj grem spat, ko bo v resnici jutro ali pa obratno. Nekaj podobnega je z našim moralnim ravnanjem. Pogosto se bomo morali dati poučiti od drugih ali pa naravnost od cerkvenega učiteljstva.

Naj za konec navedem pričevanje dveh katoliških zakoncev, ki sta se po letih nepravilnega zakonskega življenja odločila, da se bosta začela ravnati po pravem nauku, ki ga uči Cerkev. Takole se glasi njuno pričevanje: »Ko sva dolga leta uporabljala različna protispočetna sredstva, sva se končno odločila sprejeti nauk Cerkve, ker nisva bila v vesti mirna. Naletela sva namreč na dobre ljudi, ki so naju opozorili na njen nauk o zakonski morali. Odločila sva se narediti poskus. Najprej sva se bala, da bi to lahko pomenilo sko-

ro odpovedati se spolnosti. A sva kmalu spoznala, da ni tako. Uvidela sva, da Cerkev uči le, da je zakonsko dejanje nekaj velikega in svetega. Da je zato to dejanje treba vršiti z velikim spoštovanjem in v skladu z božjo voljo. Začela sva zatorej z naravnim urejanjem rojstev, kakor ga uči in priporoča Cerkev. Ne marava nikogar varati: ni bilo vedno lahko, a končno sva uvidela, kako osrečujoče je takšno ravnanje. Prinaša nama velik notranji mir in resnično srečo. Začela sva lepo zakonsko življenje in nama nikdar ni bilo žal. Tudi kadar nama je bilo težko, sva vztrajala. Takrat sva se čutila eden drugemu še bolj blizu. Povečalo se je najino medsebojno spoštovanje in kadar sedaj prideva skupaj, se čutiva kot dva novoporočenca.«

... in potem? POKOP ALI UPEPELITEV?

Za prve kristjane je bilo vstajenje po smrti močno prisotna stvarnost. Naredili so vse, kar je bilo v človeških močeh, da so svoje mrtve pokopali. Če obiščemo katakombe v Rimu, smo presenečeni, ko vidimo, s kakšno skrbnostjo in kakšno vero so trupla pokopana.

* »Pričakujem vstajenje mrtvih in večno življenje,« molijo kristjani v veroizpovedi. Tako kot je Kristus vstal s telesom, bomo tudi mi vstali z našimi telesi.

* Zaradi tega je bila upepelitev dolgo časa pojmovana kot izraz nevere v vstajenje. Danes Cerkev ne prepoveduje več religioznega žalnega obreda, če je upepelitev izbrana iz spoštljivega razloga. V nekaterih deželah in pod določenimi pogoji je celo nujna. Pri tem moramo paziti predvsem na to, da se s pepelom umrlega ravna s primernim spoštovanjem. Mora 'počivati' na stalnem in 'svetem' dostojnem mestu.

* Združevanje vere in življenja daje tam, kjer je možno, kljub temu prednost pokopu. Ta jasneje

izraža spoštovanje do telesa, ki pri krstu postane tempelj Svetega Duha in bo na sodni dan poklicano k vstajenju. S tem, ko je hranjeno z evharistijo - Gospodovim telesom - je našemu umrljivemu telesu obljubljena neumrljivost. Tako kot prvi kristjani tudi mi s pokopavanjem svojih umrlih izražamo, da čakamo na vstajenje.

Pričevanje

Veselim se prihodnosti

Pred enim letom sem praznovala svoj 80. rojstni dan v neverjetno dobrem zdravstvenem stanju. To so mi vsi zatrjevali. Danes ni več tako. Bolezni, ki so se zvrstile, so pokazale, da gre na slabše in da nisem več tako pri močeh. In smrt se vedno bolj približuje. Se je bojim? Da, včasih, ko se vprašam: »Kako bom umrla? Sem se pripravljena soočiti s smrtjo v katerem koli zdravstvenem stanju?«

Toda potem se spomnim naslednje misli: »Obrni se k Ma-

riji. Ona bo tvoja posebna spremljevalka. Že sedaj in tako bo tudi v uri moje smrti.«

Če mi uspe strah pred smrtjo premagati, potem je tako predvsem zato, ker je bil Bog vse moje življenje ljubeče navzoč. Da, Bog me je varoval in mi podarjal znamenja.

Stavek iz Svetega pisma v prvi Mojzesovi knjigi mi zelo pomaga: »Naredimo človeka po svoji podobi, nam sličnega.« Bog želi, da vstopim v skupnost Očeta in Sina in Svetega Duha. Želi jo deliti z menoj, ubogo ženo. To so nebesa. Smrt vidim

kot nujen prehod, ki me vodi v čas očiščevanja, po katerem hrepenim, da bi prispela v nebesa. Torej je smrt le predzadnja stopnja, ki mi jo Bog podarja za pripravo, da bi se postopoma rešila vsega, kar me zadržuje na poti k Njemu.

Marija

ŽIVLJENJE PO SMRTI?

O življenju po smrti lahko govorijo le tisti, ki so smrt doživeli. Knjige ali filmi, ki to temo obravnavajo, temeljijo na pričevanjih ljudi, ki niso mrtvi. Ta pričevanja lahko govorijo o neki določeni obliki človekove zavesti v določenih, omejenih situacijah, kot sta na primer koma ali navidezna smrt. Pozornost zbujaajoče dejstvo je, da ima večina tistih, ki se 'vrnejo' v normalno stanje, željo, da bi spremenili svoje življenje.

* Jezus je umrl in po pričevanju njegovih učencev vstal. V Janezovem evangeliju nam zago-

tavlja: »Kdor vame veruje, bo živel tudi če umrje; in vsak, kdor živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl.«

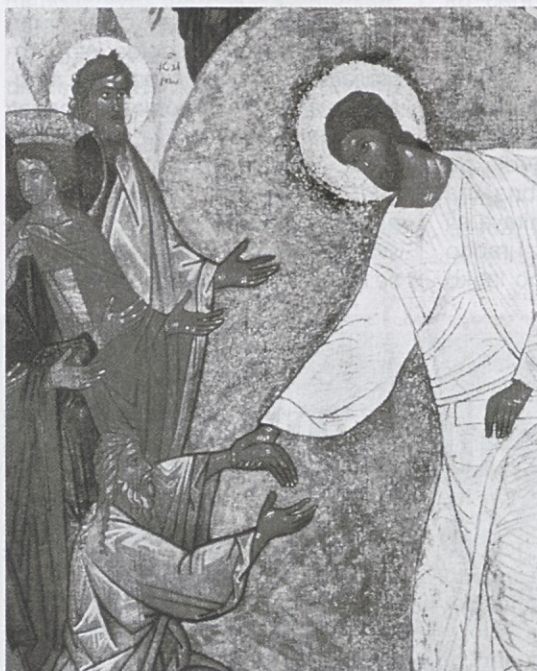
* Da bomo vstali tako kot Jezus, je stvar vere. Naša veroizpoved govori o vstajenju mesa, to pomeni, da bomo po smrti živeli z vsem, kar smo: 'jazom', srčiko osebe, in tudi s svojim telesom. Telo je novo stvarjenje, toda še vedno te-

lo. Sveti Pavel navaja za primer rastlino, ki raste iz semena. Je ena in ista rastlina, a poganja vendarle popolnoma nova. Pri krstu se je začelo 'poduhovljenje' našega življenja. Zdaj obstoječe ne bo uničeno ali zamenjano z nečim drugim, temveč očiščeno, spremenjeno in obujeno.

* Sveto pismo uporablja za opis nebes najmočnejše prilike, ki že obstajajo: kraljevska svatba, življenje v luči, miru in veselju. To večno življenje obstaja v večnem odnosu ljubezni z Bogom, ki nas na izreden način nedoumljivo ljubi, in to za vselej. Vsak človek je k temu poklican. Le tisti, ki trdno odločen zavestno žali Boga, samega sebe iz tega odnosa ljubezni izključijo.

* To novo življenje ne obstaja le v času po smrti. Dostopno nam je že sedaj, kajti Bog želi prebivati v nas in po Jezusu je božje kraljestvo že sredi med nami.

Iz revije *On živi*

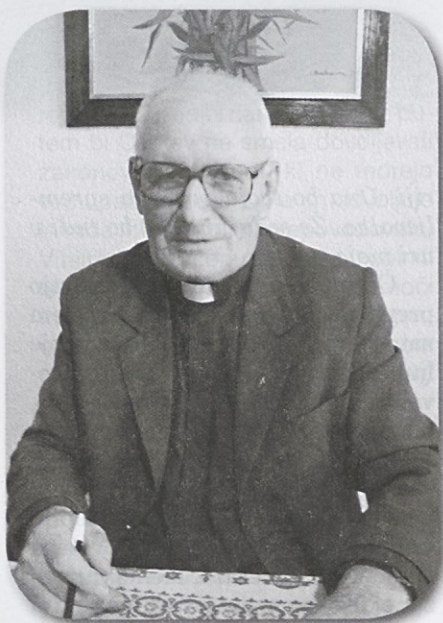

Misijonar LOVRO TOMAŽIN poroča

Dragi mi!

Tu sledi kratko poročilo o mojem delovanju v zadnjem času. Poleg rednega dušnopastirskega in misijonskega dela na centralni postojanki v Kasisiju in podružnicah sem v maju vodil tečaj za katehiste. Vsaka od 27 postojank ima glavnega katehista, ki se imenuje 'abusa', kar pomeni 'pastir'. Poleg glavnega katehista ima vsaka podružnica v vsakem malem cerkvenem ob-

čestvu svojega lokalnega katehista, ki poučuje katehumene, otroke in odrasle za zakramente in še kaj. Ta tečaj je bil zelo važen in potreben, ker do sedaj tukaj niso imeli enotnega programa, kako, kaj in koliko časa naj bi se učili, kot narekuje škofijski program. Tečaja se je udeležilo 21 abuse-pastirjev, od teh 17 moških in 4 ženske. Poleg pouka in programiranja smo imeli seveda dnevne pobožnosti, kot je jutranja molitev s premišljevanjem,

spokorno bogoslužje ter dnevna sv. maša. Tečaj je lepo uspel in prosili so, da bi imeli tak tečaj za 'pastirje' vsako leto.

Drugi tečaj v maju pa je bil za izredne delivce obhajila, ki jih do sedaj ni bilo na našem misijonu. Težava je v tem, da je na naših postojankah veliko bolnih ali ostarelih, ki ne morejo k maši. Duhovnika sva samo dva, poti pa zelo slabe in velike razdalje. Zato sem prosil nadškofa za dovoljenje, da bi imeli izredne delivce obhajila, na kar je rad pristal. Voditeljem večjih postojank sem to sporočil z naročilom, naj izberejo dobrega, zvestega in požrtvovalnega kristjana za to službo. Odzvalo se jih je 14, od teh 10 moških in 4 ženske. Za te smo imeli tečaj, ki je trajal tri dni. Pouk je bil dvosmeren: najprej je šlo za to, da bi dobili globlje razumevanje in pobožnost do Gospoda v evharistiji, potem pa, da bi se naučili, kako bolnika pripraviti na vreden prejem Gospoda in druge molitve. V ta namen je bilo treba pripraviti tekst z molitvami, pikside

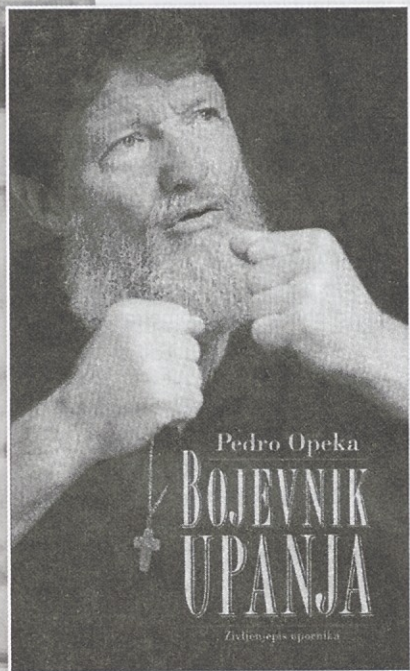
(posodico za hostije), dve torbici, korporal in purifikatorij. Vse je lepo uspelo. Zadnjo nedeljo, 25. junija, sem na postojanki Chainda pred koncem maše to poslanstvo zaupal tamkajšnjemu ministru. Najprej sem vernikom to povedal, nato pa položil roke na njegovo glavo in mu v Jezusovem imenu poveril to službo. Ljudje so bili veseli in glasno ploskali. Teden preje sem mu naročil, da bi pozvedel, koliko pacientov bi želelo prejeti sv. obhajilo. Bilo jih je 14. Po maši sva šla skupaj do prvega, ki je želel tudi spoved ter zakrament sv. maziljenja. On pa je šel nato s kolesom obhajati ostalih 13. Sam bi tega ne zmozel, ker sem moral iti nato še na drugo postojanko, ki že tri mesece ni imela sv. maše. Seveda ne gre tu samo za mašo, ampak tudi za spokorno bogoslužje, spovedovanje, pridigo z verskim poukom. Kajti verska nevednost je velika. Po maši je sestanek z voditelji in še kaj. Po vsem tem pa še kosilo, ki je bilo bliže večerji. Končali smo ob 17,30^h. Bil sem utrujen, a srečen in vesel.

V juniju sem poleg drugega vodil tridnevne duhovne vaje, prve za moške, druge za žene. Za večino od njih je bilo to prvo osebno srečanje z Gospodom v samotnem kraju, v tišini in v pogovoru z Njim. Tudi oni so rekli: »*Dobro nam je tukaj biti.*« Obljubili so, da bodo še prišli.

V avgustu bomo imeli še tri duhovne vaje: za fante, za dekleta in za moške. Veliko moških se jih ta mesec ni moglo udeležiti, zato so me prosili, naj jim dam priložnost, da bodo še oni prišli h Gospodu v samotni kraj.

Kot vidite, vaše molitve in žrtve za delo v misijonih niso zaman. Ljudje se spreobračajo. Gospodove ovce se srečujejo z dobrim Pastirjem, dobivajo dobro pašo, Gospod, ki je »*Pot, Resnica in Življenje*«, jim veže rane, jih ozdravlja in jih vodi za seboj. Gospod, naš veliki misijonar, naj vam obilno poplača vašo pomoč in sodelovanje. Prisrčen pozdrav in Gospodov blagoslov!

Vaš, v presv. Srcu Jezusovem
Lovro Tomažin, S.J.
29. junija 2006

Knjižna novost treh Mohorjevih družb

BOJEVNIK UPANJA

Misijonar Peter Opeka

VERENA KORŠIČ

V petek, 2. junija, je bila v salonu Orhideja Grand Hotela Union v Ljubljani predstavitev knjige p. Petra Opeke *Bojevnik upanja* s podnaslovom *Življenjepis upornika*. Knjiga je lani izšla v francoskem izvirniku *Cambattant de l'espérance*. Autobiographie d'un insurgé. S sodelovanjem p. Opeke sta jo napisala časnikarja Carole Escaravage in Gregory Rung, poslovenil jo je Tone Hočevár, izdala pa Celjska Mohorjeva družba v sozaložništvu Celjske in Goriške Mohorjeve družbe. Dogodek je bil nekaj posebnega, saj se ne zgodi

pogosto, da misijonar predstavlja svojo knjigo sredi Ljubljane.

Prireditvi je sledila celotna delegacija monaške kneževine (razen princa Alberta, velikega prijatelja in dobrotnika p. Opeke), ki je bila tiste dni na uradnem obisku v Sloveniji in katere član je bil tudi p. Opeka. Po pozdravih predstavnik Celjske Mohorjeve in krajši predstavitvi g. Jožeta Kopainiga je povzel besedo p. Opeka. Pozdravil je pomožnega škofa Antona Jamnika, svojo družino, in sobratе z Madagaskarja in se še posebej zahvalil delegaciji, ki mu je omogočila potovanje. Nato se je po-

mudil pri spominu na očeta, zidarja, ki se je čudežno rešil iz enega izmed brezen in pristal v Argentini kot na tisoče Slovencev, ki so morali bežati pred komunističnim nasiljem. Hvaležno se ga je spomnil predvsem, ker mu je znal vliti smisel za delo in pomoč bližnjemu. Na kratko je orisal vsebino knjige, ki je v bistvu pričevanje njegovega dolgoletnega bivanja v misijonih na Madagaskarju. Njegovo delo bi lahko označili za »nemogoče je mogoče«, saj je več tisoč ljudi iztrgal revščini in duhovnemu propadanju, predvsem z neomajno voljo, vztrajnostjo in močjo, ki jo vsak dan črpa iz globoke vere v Božjo Previdnost.

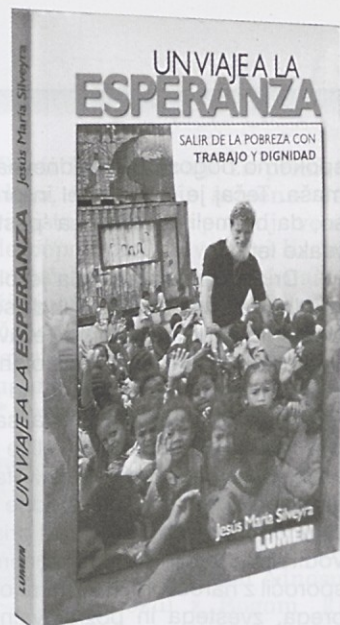
Peter Opeka se je rodil l. 1948 v San Martinu, predmestju Buenos Airesa. Petnajstleten je stopil k lazaristom, pri dvajsetih letih prišel na študij v Slovenijo, po dveh letih pa odšel na Madagaskar, kjer je v župnijah pod vodstvom lazaristov pomagal pri zidarskih delih. V teh letih se je dokončno odločil za delo v misijonih. Med nekajletnim študijem teologije na Katoliškem inštitutu v Parizu je tudi veliko potoval po Evropi in delil življenje z brezdomci in drugimi ljudmi na robu družbe in tako spoznaval tudi težave in stiske evropskega človeka. L. 1975 je bil v Buenos Airesu posvečen za duhovnika in odpotoval na Madagaskar, eno najrevnejših držav na svetu. L. 1989 je bil imenovan za predstojnika lazaristovskega semenišča v prestolnici Antananariva. Prav tu pa se je srečal z najrevnejšimi in sklenil, da se bo boril, dokler ne bodo vsi ti ljudje dosegli človeka vrednega življenja. Prvi stik z mestom je bil po njegovih besedah 'elektrošok'. »Bil sem na vrhu enega izmed sedmih gričev Antananariva (...). Če je bil pogled na malgaško prestolnico, kjer si čutil ozke in vijugaste uličice, prav imeniten, je bilo prizorišče pred mojimi očmi, skoraj pod mojimi nogami, podobno prizoru iz apokalipse: muhe so se v tisočih zbirale okrog teh brezmejnih grmad gnijočih odpadkov, medtem ko so ženske, moški in otroci skrbno brskali po njih«, je zapisal na začetku knjige

in dodal, da je trenutek kasneje spoznal še krutejšo resnico: to ni bilo samo odlagališče odpadkov, tja so s kamioni odvažali tudi reveže, da ne bi kvarili videz mesta. »To je bil torej kraj, ki ga je županstvo Antananariva l. 1985 izbralo za odlagališče smeti in hkrati tudi za odlagališče teh revežev«. Iz te neizrekljive bede je p. Opeki po vztrajnem prepričevanju in skoraj brezupnem delu uspelo iztrgati skoraj 300.000 brezdomcev, jim zagotoviti delo in dostojno življenje v lepo urejenih vaseh s cerkvami, šolami, z dvoranami, igrišči in zdravstvenimi domovi, kar je lahko za zgled državnim oblastem. Med predstavitvijo je p. Opeka povedal marsikatero pikro na račun malgaške vlade, ki se ne glede na politično usmeritev za lastne državljane sploh ne zanima. Iz gričev smeti in odpadkov je iz medsebojnega zaupanja in trdne volje zrasla Akamasoa, mesto prijateljstva, v katerem se je najrevnejšim uspelo izviti iz primeža štirih največjih malgaških nadlog, alkohola, mamil, nasilja in prostitucije, in ponovno pridobiti človeško dostojanstvo.

V živahnem pogovoru po predstavitvi je p. Opeka povedal še marsikaj zanimivega. Pohvalil je Slovence, ki so ohranili čut za solidarnost in pomoč bližnjemu v stiski, in tudi sproščenost ter odprtost slovenskih vladnih predstavnikov. Ob njegovih pripombi, da po ljubljanskih ulicah pogreša otroški smeh, pa bi se morali zamisliti tudi Slovenci v matični domovini in pri nas.

Na vprašanje, do kdaj misli na Madagaskarju graditi, je odgovoril, da dokler ne bodo vsi brezdomci dobili strehe. Pomembne in drzne misli! P. Opeki, ki je zaradi svojih nadčloveških naporov in prizadevanj med najrevnejšimi znan že domala po vsem svetu, želimo, da bi s svojo jekleno voljo in trmasto vztrajnostjo zgradil še mnogo hiš in tudi trdnih osebnosti na Madagaskarju in da bi se njegov zgled dotaknil tudi src presitega, razvajanega in vsega naveličanega zahodnega človeka.

Iz tednika *Novi glas*

Pred meseci je izšla pri založbi Lumen v Buenos Airesu knjiga "UN VIAJE A LA ESPERANZA" o delu misijonarja Petra Opeke na Madagaskarju. Napisal jo je argentinski pisatelj Jesús María Silveyra, ki je našega misijonarja obiskal na Madagaskarju.

Nakup odlične knjige toplo priporočamo!

KRATKE NOVICE

BELLINZONA – Iz tega švicarskega mesta v južnem kantonu Ticino je 7. aprila odšlo na pot 150 nekdanjih članov papeške švicarske garde, da bi tako ponovili marš prvih gardistov pred 500 leti in tako počastili 500-letnico obstoja garde. V Rim so primarširali 4. maja, ko so prehodili 720 kilometrov. (Ave Maria)

VATIKAN – Tisoči romarjev so se 13. maja 2006 v Vatikanu pridružili procesiji s kipom Marije iz Fatime, v katerega je vdolana ena od krogel, ki jih je pred 25 leti v papeža izstrelil atentator Mehmet Ali Agca, in s tem obeležili obletnico poskusa atentata na Janeza Pavla II. Papež je dejstvo, da je preživel atentat, kasneje razglasil za čudež. (Ave Maria)

PO 25 LETIH 'MEDŽUGORJA'

Dr. FRANE FRANIĆ,
upokojeni splitski nadškof

V Medjugorje sem prvič prišel za Božič I. 1981. Bila je zima in vse je bilo v snegu. V cerkvi pa je bilo polno vernikov in nekaj spovednic, pred katerimi so na spoved čakali večinoma mladi. Za mene je bilo to tako lepo in v srce me je ganilo.

Prav tako se spominjam, kako sem poprosil neko ženo, da bi mi v klopi odstopila prostor, da bi sedel. Rekel sem ji še, da sem prišel iz Splita.

No, ona pa mi je odgovorila, da za špijone ni prostora. Tedaj sem vzel iz žepa rožni venec in ji pokazal svoj duhovniški habit, ki sem ga pokril s šalom, in takoj mi je naredila prostor, da sem mogel sedeti.

V Medjugorje sem hodil kot vsak drug človek, nikoli kot škof in tudi sv. maše nisem daroval kot škof, ampak vedno privatno. Videl sem, da sem prihajajo ljudje iz vsega sveta in da je molitveni kraj vse Cerkve. To mi je dalo še večje zaupanje, da se tu prikazuje Gospa.

Potem sem, kadarkoli se mi je ponudila priložnost, poromal v Medjugorje. Do zdaj sem bil tam 69 krat. Na žalost pa mi mojih 94 let ne dopušča več romanja.

Glede na to, da sem bil škof v sosednji škofiji, nisem mogel ostati nevtralen do teh prikazovanj, ampak sem se moral prepričati v resničnost in – dobro sem ravnal. Občutil sem, da sta Bog in Devica Marija v Medjugorju presrečna. Ljubo mi je, da se to dogaja. Za mene so množice, ki prihajajo iz vsega sveta, molitve, spreobrnjenja, čudeži in tudi telesna ozdravljenja velik dokaz Marijine prisotnosti.

In po 25 letih sem ostal pri istem osebnem prepričanju, da je to objektivna resnica, da je to privatno razodetje, da otroci niso prevarani.

Po svetu je stotine privatnih razodetij. Cerkev ne jamči za nobeno, vendar spremlja, če se pravilno moli, če so ozdravljenja telesna in duševna, in ne brani tistim, ki verujejo, da verujejo, niti tistim, ki ne verujejo, da ne verujejo. Še vedno pa so taki, ki se obnašajo tako, kot da jih moti, ko ljudje prihajajo v Medjugorje molit. Toda nihče, tudi oni ne morejo prepovedati Kraljici neba in zemlje, da kliče ves svet k molitvi, in ji tudi ne morejo preprečiti, da se prikazuje tam, kjer On želi.

Vendar pa je bistveno, da je med tistimi, ki verujejo, in onimi, ki ne verujejo v prikazovanja, - ljubezen.

DUHOVNIKI IN ROMARJI V MEDŽUGORJU

DON MARIO CORTELEZZI,
*rektor svetišča Sacro Monte
di Varese, Sveta gora pri mestu
Varese, Italija*

V Medjugorje sem odšel, ker je v resnici najprej Medjugorje prišlo k meni. Večkrat so namreč

na Monte Sacro prišli vidci Marija, Mirjana in Jakov. Tako sem se nekako počutil 'povabljen', da odpotujem v to blagoslovljeno deželo, oziroma počutil sem se poklicanega.

Ko sem končno prišel v Medjugorje, sem našel to, kar sem pravzaprav pričakoval, da bom našel. To je bilo ozračje intenzivne in močne molitve. Molitev, ki je našla svoj izraz tako v molku kot v pesmih; v tišini, ki govori, v globoki tišini, ki hoče povedati, da je človek zbran, oziroma, da ga prevzemajo dogodki, ki jih ne vidi, a občuti njihovo navzočnost. Vzrok za močan klic je bilo tudi zaznavanje velike preprostosti vidcev pri njihovem načinu izražanja.

Ko sem nekoč po prikazovanju govoril z Marijo Pavlovič, sem bil prepričan, da se je pravkar z nekom pogovarjala. rahlo nasmejan obraz je izdajal, da se je pravkar nekaj zgodilo, da pripoveduje o tistem, kar je pred nekaj trenutki videla in doživela. Preprostost v izražanju je dobro zagotovilo za pristnost. Bal sem se namreč, da bom našel nepristne osebe, nagnjene k 'mističnosti', ki si prevzemajo držo vidcev – kaj takega bi me odbijalo.

Sadov, ki sem jih našel v Medjugorju, je zelo veliko.

Njihove sadike pa nujno potrebujejo primerno 'klimo', ki jim bo pomagala rasti. Najzrednejšo 'klimo' sem opazil pri večernem čiščenju Najsvetejšega. Tišina, pesmi, ki objemajo vsakega posameznika, pozornost, da ne bi motil drugega – to pomeni, da je ljudi resnično prevzelo, da sicer ne vidijo, imajo pa jasen občutek, da so z nekom v stiku. O, če bi le mogli biti naši trenutki molitve vedno taki!

Drug, zelo dragocen sad je izkušnja v spovednici.

Tu se zgodi pregled tega, kar se je zgodilo, tu je

Leto brez sonca

MARKO KREMŽAR (23)

ZAVOD

zagotovilo za resničnost, kajti, če vodi verska izkušnja v spovednico, potem potrjuje, da je resnična. Vsa druga verska doživetja, ki vodijo k samospovedi in se pri njej končajo tako, da si oseba sama da odvezo, da se 'na mah' počuti dobro – vsa taka doživetja imajo že v sebi znak pretvarjanja in lažnivosti.

Tudi pri spovedi je bila vidna zavest odgovornosti: ljudje so bili zaradi Božjega usmiljenja razoroženi. In lepo je biti z ljudmi, ki priznavajo svojo krivdo. To naredi spovednikovo opravilo zelo lepo, ker resnično občuti, kako se Oče veseli s svojim sinom. V podaritvi odpuščanja izkusiš vse Gospodove dobrote in veselje nad njegovim otrokom. Takega občutka tudi pri sveti maši ni.

Toda sadovi zagotovo ne obtičijo v Medžugorju. Na Sacro Monte prihajajo ljudje, ki so v tej sveti deželi našli pot k Bogu. Brez plakatov, brez reklam se zbirajo tu ob sobotah zjutraj in po njihovem načinu spovedovanja in molitve spoznaš, da je bilo njihovo spreobrnjenje resnično.

Osební sad pa je potrditev: zveza med rožnim vencem in sv. daritvijo.

Že deset let opažam dejstvo, da je najlepša maša v našem svetišču na Sacro Monte v soboto zjutraj. Dolgo sem se spraševal, zakaj. In našel sem odgovor: ker prej zmolijo tri dele rožnega venca. Tako sem spoznal in razumel, da je tam, kjer je sv. maša, tudi Marija. Sv. maše se ne more darovati brez Božje Matere.

V tej sobotni maši ni nič posebnega, toda ta sv. daritev ima svojo polnost, udeležbo, ki je nikoli nikjer drugje nisem našel. Tu je darovanje sv. maše skupaj z Marijo, z njenim Srcem.

Marija ni noben duhovnik, toda ima duhovniško srce. To je močna misel, ki jo nosim v svojem srcu.

Iz revije *Odmev Medžugorja*

Na Marijinem trgu, ki so ga takrat že prekrstili v Prešernovega, smo stopili na tramvaj: stražar z brzostrelko in midva arestanta. Nič ni bilo treba plačati. Ljudje so se obnašali, kot da nas ne bi videli. Pa ne vsi. Med vrsto neznanih obrazov sva opazila vesel nasmeš Musarjeve Milene, najine dobre znanke iz dijaške skupnosti pri fari Svete družine. Bil nama je kot topla dobrodošlica v starem, a za naju vendarle novem svetu.

Ko je tramvaj zaropotal čez železniško progo na Zaloški cesti, sem se znašel v domačem kraju. Moste se v letu moje odsotnosti niso spremenile, a moj pogled nanje je bil drugačen. Vračal sem se kot obsojenec, umazan in zastražen. Ulice, ki sem jih poznal, niso več vodile domov. Tam, za ozkim pasom njiv, je še stala naša hiša, a zdaj je bila tam OZNA. Gledal sem v drugo smer, proti stražarju, ki je malomarno slonel ob zadnjih vratih. Njemu je bilo vseeno, kje se vozi.

Peljali smo se prav do konca proge v Mostah, pred samostan karmeličank, ki ga do takrat še niso podrli. Nasproti je stalo veliko poslopje nekdanje žrebčarne na Selu, kjer je med obema vojnami deloval salezijanski vzgojni zavod. Ko se je nova država te ustanove polastila, so salezijance izgnali, stavbo pa namenili vzgoji po novih vzorcih. Stražar se je ustavil pred velikimi vrati, ki so vodila na prostorno dvorišče, in pozvonil. Bili smo na cilju.

»Državno deško vzgajališče«, ki naj bi postalo v najinem primeru zavod za politično prevzgojo, je imelo novo le ime. Vse ostalo je bilo tako, kot sem se spominjal, ko sem še kot otrok hodil tam okoli.

Dvorišče je bilo zagrajeno z vi-

soko železno ograjo. Prav tako visoka dvokrilna železna vrata so bila zaklenjena in vratar, ki je stopil iz čuvajnice, njegove pisarne, jih je odprl. Stražar je pokazal papirje in vratar nas je spustil naprej. Odšli smo čez dvorišče v glavno poslopje, kjer je v pisarni najin spremljevalec izročil papirje nekemu gospodu, ki se je predstavil kot upravnik. Mladi stražar je svojo nalogo izpolnil. Upravnik mu je nekaj podpisal in bila sva v rokah civilne uprave.

Ne spomnim se, da bi takrat z upravnikom kaj govorila. Kratko, a prijazno naju je pozdravil in povedal, da se bomo podrobneje pomenili kasneje. Najbrže sva bila preveč umazana in tudi ušiva, da bi naju kdo dolgo prenašal v razmeroma čisti pisarni.

V roke naju je dobila belo oblečena ženska. Predstavila se je kot 'tovarišica sestra', ki ima na skrbi obleko in tudi zdravje 'gojencev'. Peljala naju je v kopalnico, kjer sva se slekla, namilila od glave do nog in dobro stuširala. Sestra naju je opazovala in vprašala, zakaj imava po telesu, nogah in rokah polno rjavih hrast in ran. Pogled na umito telo je bilo tudi zame presenečenje. Več hrastavih delov je bilo, kot sem mislil. Boki in rame so najbolj trpeli. Pojasnil sem, da je to posledica ležanja na tleh v prahu, razsušene kože, pa uši, stenice in bolh, ki so se pasle po naju. Sestra nama je obljubila, da bo za to poskrbela. Potem sva dobila potrebno perilo; jaz, ki sem nosil do takrat domobransko uniformo, pa še nekako zelenkasto obleko, hlače in bluzo iz lahkega blaga brez podloge. Nekdo me je ostrigel, hvala Bogu ne na čisto, in preobrazba iz arestanta v gojenca je bila opravljena.

Mojo dotedanjo uniformo so po vsej verjetnosti iz higienskih raz-

logov zažgali. Od nekdanje opreme so mi kasneje vrnili srajco, suknjič, ki mi ga je poslala teta pred razpravo, in nahrbtnik, ki sem ga dal ob prvi priložnosti v varstvo naši Ani, ki je stanovala v bližini. Vse ostalo imetje sem nosil na sebi.

Sledil je pogovor s tovarišem upravnikom. Zvonimir Dintinjana je bil mlad človek. Ne spomnim se vsega, kar nama je povedal ob tej priložnosti, presenetilo pa me je, ko je omenil, da je poznal mojega brata Franceta. Povedal je še nekaj o hišnem redu in naju odslovil. Teh nekaj besed, ki jih je mladi mož kot predstavnik oblasti v zavodu spregovoril z mano v tonu, ki ni bil suho uraden, kot sem bil vajen, marveč neposredno človeški, me je pomirilo. Napetost je popustila.

Kako je potekel prvi večer v zavodu, se ne spomnim. Kmalu sem izvedel, da je poleg naju z Ivanom v zavodu še en politični gojenec, tudi nekdanji dijak, Ljubljčan Franc Rajer, ki smo mu rekli Rački. Ne spomnim se, da bi ga kdo klical kdaj s pravim imenom ali po priimku. Sicer pa so bili v zavodu po večini mladi kriminalci, nekaj sirot in tudi nekaj nekdanjih salezijanskih gojencev, ki so se tu učili obrti. Med gojenci sem srečal tudi mladoletnega partizana Milana, s katerim sva se poznala s sodnije. Tudi on je bil obsojen na prevzgojo, vendar ne na politično. Z nami, nekdanjimi sotrpini se ni družil. Prej bi rekel, da se nas je ogibal. Kolikor sem lahko presodil, ni imel več težav z živci.

Drugo jutro naju je peljal oborožen miličnik, ki si ga je zavod za to priložnost verjetno sposodil, v 'sestrinem' spremstvu v splošno bolnišnico. Šli smo peš. Bilo je lepo, sončno jutro, ko smo stopali po Zaloški cesti proti mestu. V bolnišnici ni bilo treba čakati, sestra naju je predstavila zdravniku, ta pa izročil bolničarju, ki naju je po vsem telesu pomazal z rumeno tekočino, še posebno pa po hrastah. V ta namen je uporabljal velik čopič. Kar hitro sva bila po vsem telesu lepo enakomerno rumena. Naročili so, naj se naslednji dan vrneva. Jaz sem se vrnil v bolnišnico na zdravljenje še enkrat, medtem ko so Ivana, ki je imel globlje rane, obdržali tam za nekaj dni.

Mislim, da je bilo že tisto prvo dopoldne po vrnitvi iz bolnišnice, ko me je upravnik poklical na pogovor. Ko sem sedel na udobnem stolu pred pisalno mizo, sva se za hip brez besed motrila. Vedel sem že, da je bivši partizan, da še študira na univerzi in da je član partije. On je o meni gotovo vedel vse. Po obrazu in postavi je bil malo podoben mojemu bratu Francetu, ki je med revolucijo zgorel kot poveljnik domobranske postojanke v Grahovem. Moral je biti tudi nekako njegovih let, tako ni bilo čudno, da ga je kot študent poznal. Prijazno me je vprašal, če so dobro poskrbeli zame. Prišel mi je razlagati, da mi v zavodu ne bo hudega in naj se vedno obrnem nanj, če bi mislil, da se mi godi kaka krivica. Potem se je zresnil. Ne spomnim se natančno njegovih besed, a sporočilo je bilo popolnoma jasno: »*Tukaj si varen. Če boš pobegnil, te čaka krogla.*«

Potem me je spraševal o družini, kje vse sem bil zaprt in katere sorodnike imam še v Sloveniji. Vse sem povedal po pravici in dobil dovoljenje, da sporočim teti Eli, kje

sem. Hotel je vedeti, kaj mislim o veri, kje sem študiral in podobne stvari. Ob koncu mi je zatrdil, da ne mislijo narediti iz mene komunista, marveč dobrega državljana. »*Pri nas boš, dokler ne bomo videli, da si sprejel novo socialistično stvarnost in spremenil svoj sovražni odnos do ljudske oblasti.*« Povedal je, da se bom v mizarski delavnici ob poštenu obrti naučil ceniti delo. Delo sem sicer spoštoval že prej, ker so me tako vzgojili doma, a tega raje nisem razlagal tovarišu upravniku, ki mi je obljubil, da ta pogovor ni zadnji. Pravila igre so bila jasno postavljena.

Zdaj nisem bil le gojenec, ampak tudi mizarski vajenec. Iz upravnikove pisarne sem odšel po stopnicah naravnost v mizarsko delavnico in se predstavil mojstru, ki me je že čakal.

Ves vzgojni sistem zavoda, ki ga je vodil upravnik, je počival na ramah mojstrov, prefektov in že omenjene sestre. Ker so bili vsi zavedni partiji, so predstavljali tudi oblast. Poleg prefektov je imel zavod še učitelje. Eden od teh je živel z ženo, ki ni spadala k vzgojni strukturi, v zavodskih prostorih. Z nami, ki smo bili študentje, ni imel stika in smo se le prijazno pozdravljali.

Prefekti so bili, če se prav spomnim, trije. Bili so odgovorni za disciplino. Eden od njih, ki je bil dežurni, je spal v sobici poleg velike skupne spalnice in skrbel za nočni mir in red. Na skrbi so imeli tudi red v jedilnici, predvsem pa jutranji in večerni zbor. Dan se je pričel in končal s postrojitvijo vseh gojencev pred dežurnim prefektom, ki je z listo v roki nadzoroval prisotnost. Prava vzgoja in pouk, vsaj nas političnih, ki smo bili študentje, pa sta bila zaupana mojstrom.

Tudi mojstri so bili trije. Za mojo in Ivanovo vzgojo ter napredek je bil odgovoren mizar. To je bil starejši mož, ki je opravljal isto delo že pod salezijanci. Midva sva bila njegova prva politična gojenca. V veliki in z dobrimi stroji opremljeni delavnici, ki jo je podedoval od salezijancev, je imel pod seboj nekaj pomočnikov, ki so bili izučeni mizarji, nekaj vajencev, ki so to hoteli postati, in naju. Bil je preprost, dobrodušen človek. Ker so vsi drugi svoje delo že poznali, z delavnico ni imel posebnih skrbi, z nama pa ni vedel kaj početi.

Krojaški mojster je bil prav tako možak stare šole. Imel je veliko delavnico, kjer se je pridno rezalo, krojilo in šivalo. Za koga je delavnica delala, ne vem. Imel sem vtis, da so bili gojenci, ki so se v njej učili obrti, zadovoljni. Čevlarski mojster pa je bil poglavje zase. Imel je dve slabosti: steklenico in 'sestro'. Nobene od obeh ni prikrival. Čeprav v zavodu uradno ni bilo alkoholnih pijač, to za čevlarsko delavnico ni držalo, a mojstra ni nihče nadzoroval. Pripovedovali so, da je bil večkrat pijan tudi v delavnici, a ker je delal sede, ga to ni motilo. Ob takih priložnostih je rad govoril o svojih nagnjenjih do omenjene tovarišice.

Tovarišica sestra je skrbela za naše zdravje ter za perilo, obleke in posteljnino. Kot ostalo ključno osebo zavoda je bila tudi ona odgovorna za našo prevzgojo. Bila je srednjih let, svoje delo je dobro in vestno opravljala, posebno zgovorna pa vsaj z nami, političnimi, ni bila. Preprosta ženska je verjela v prednosti novega reda in

verjetno želela, da bi se tudi mi čimprej spametovali in postali koristni člani družbe.

Za glavnim zavodskim poslopljem je bil velik zelenjavni vrt. Nekateri gojenci so bili na njem stalno zaposleni pod vodstvom poklicnega vrtnarja, ki je tudi opravljal to delo še iz salezijanskih časov, drugi pa smo morali tam le od časa do časa pomagati, na primer, kadar je plevel prebujno rasel.

Jedli smo v veliki skupni jedilnici in pri kosilih smo bili vsi, gojenci in osebje, skupaj. Hrana je bila dobra, z Ivanom pa sva imela kmalu po prihodu posebno srečo. Gojenci z delom osebja so odšli nekam za ves dan. Midva sva bila za kaj takega menda še preslabotna. Opoldne so naju v veliki jedilnici posadili na koncu iste mize, kjer je kosil upravnik z majhno skupino sodelavcev. Za kosilo so bile po juhi omlete. Ne vem, koliko naj bi jih bilo na osebo, a nama so jih dali, kolikor sva jih hotela. Tovarišica sestra naju je spraševala, če bi še in dobila vedno pritrdilen odgovor. Sestradena, kot sva bila, sva se končno le najedla omlet, ki so bile del najinich arestantskih sanj. Spomnim se, da so drugi že pokosili, pa so ostali pri mizi in dobrohotno uživali ob najinem teku.

Prve tedne sem prebil skoraj ves čas v mizarski delavnici. Trdno sem upal, da se bom res naučil mizarstva. Mojster nama je delavnico najprej razkazal, povedal, kako se reče strojem in za kaj so, potem pa sva dobila z Ivanom vsak svojo mizarsko mizo ali 'pouk'. On je moral pričeti z oblanjem debelih, starih desk, mene pa je mojster postavil pred stružnico. Pokazal mi je, kako se struži in razložil, kaj vse je mogoče na tem stroju narediti. Iz svoje pisarne je prinesel nekaj predmetov, ki jih je na stružnici izdelal sam. Ne spomnim se, kaj vse je bilo, potem pa odprl še leseno škatlo, ki jo je stiskal pod roko. V njej so bile silno lepe šahovske figure. Povedal je, da je te naredil nek njegov učenec s pomočjo stružnice, ki je stala pred mano. Verjetno je bilo to še v salezijanskih časih, a mojster je bil na učenca, ki mu je pustil svojo umetnino v spomin, še vedno ponosen. Imel sem občutek, da pričakuje, da bom jaz kot nekdanji študent tudi nekoč sposoben delati take stvari.

Potprežljivo mi je rekel, da moram pričeti po malem. Vzel je kos lesa, ga namestil, pognal stroj in kot bi mignil, naredil tri stožce. Povedal je, da bodo ti stožci, ko jih razreževa, postali čepi za sode. Vsak sod potrebuje čep in brez čepa ni dobrega soda. Če je čep slab, se vino pokvari. To je za družbo velika škoda. Izdelovanje čepov je koristno, vendar ne prezahtevno delo. Po tem nazornem pouku me je pustil pri stroju z nekaj kosi lesa in naročilom, naj delam čepa. Mera zaenkrat ni bila pomembna, ker obstajajo sodi in tudi čepi vseh mogočih velikosti.

Med serijskim izdelovanjem čepov me je že drugo jutro presenetil prvi obisk. Bila je teta Ela. Mojster mi je povedal, da me čaka pred delavnico.

Bilo je sončno jutro. Tetka je stala na dvorišču pred delavnico, vitka, samozavestna. Lepo je bila napravljena,

v črni obleki in na srebrno sivi glavi je imela črn klobuček. Ni bilo navada, da bi vratar spuščal skozi vrata neznane ljudi, a teti Eli očitno ni bil kos. Stekel sem k njej. Bila je prvi domač človek, ki sem ga imel ob sebi po skoraj letu dni. Ni rada kazala svojih čustev. Vprašala me je o zdravju in povedala, da je dobila moje sporočilo in da je prišla, da me odpelje k zobozdravniku.

Odkimal sem, da to ne bo mogoče, ker ne smem iz zavoda. Rekla je, da hoče govoriti z upravnikom. Nekdo je šel po upravnika in tovariš Dintinjana je kmalu prišel. Lepo je pozdravil teto, ta pa je po prvih prijaznostih povedala, da me namerava odpeljati, da mi pregledajo zobe. *»Jasno, da ima fant po letu stradanja težave z zobmi, ki se mu vsi mamejo, in država mu tega gotovo ne bo plačevala,«* je pribila. Upravnik je zatrdil, da imam v zavodu popolno oskrbo in če treba tudi zobozdravnika. Tetka pa je vztrajala pri svojem. Tu pa je tovariš upravnik storil napako. Kot zadnji argument, da me kljub najboljši volji ne more pustiti iz zavoda, je rekel, da kdo jamči, da ne bom izrabil priložnosti in ušel.

Tetka je dvignila glavo pa rekla jasno in trdo, ne da bi vzdignila glas: *»Jaz vam jamčim zanj. Imate zaprtega mojega moža in dve hčeri. Veste, kje živim. Kakšno jamstvo še hočete, tovariš upravnik.«*

Upravniku je postalo nerodno. *»V tem primeru naj gre, a vi jamčite, da bo v dveh urah nazaj.«* Tetka je zahvalovala, da on osebno podpiše dovolilnico. Hitro se je poslovil in se vrnil v pisarno. Podpisano dovolilnico za izhod je poslal po nekom drugem. Ker je vratar stal blizu zama in vlekkel na ušesa, sva odšla skozi vrata, ne da bi dovolilnico pokazala.

Na ta način me je tetka Ela zmagoslavno peljala skozi mesto v moji rumenkastozeleni delovni obleki. Šla sva naravnost na stanovanje moje sestrice Ladice, rojene Abram in poročene Volovšek. Oba z možem sta bila zobozdravnika. Posvečala sta se svojemu poklicu in z 'ljudsko' oblastjo nista imela težav. Lepo me je sprejela. Pregledala mi je zobe in pričela popravljati, kar je bilo treba. Napisala je še zdravniški izvid o stanju mojih majavih zob s strokovnim zaključkom, da se moram zaradi zdravljenja še vrniti. Potem me je peljala v stanovanje, ki je bilo v istem nadstropju, kjer sta me nestrpno čakala njena starša stric Vlado in teta Malči in kjer je pri pogrnjeni mizi teta Ela že pila kavo. Pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Stric in teta sta povedala, da je njun sin, moj bratranec Mišo, tudi med begunci, v Italiji. Med izmenjavo novic sem bil deležen obilnega zajtrka. Ura je tekla in s teto Elo sva morala pohiteti, da sva bila pravočasno nazaj v zavodu. To se je še enkrat ali dvakrat ponovilo, potem pa je prišla v zavod neka zobozdravnica, pregledala med drugimi tudi moje zobe, ugotovila, da so dobro popravljene in dovolilnic je bilo konec.

Moje delo v mizarski delavnici se ni spremenilo. Nekajkrat na dan sem imel v rokah metlo, sicer pa sem stal ob stružnici in se učil ročnega strugarstva z izdelovanjem družbeno koristnih čepov. Verjetno sem delal še kaj drugega, a se ne spomnim.

Dalje prihodnjič

SLOVENIJA PO "OSVOBODITVI"

Naročnik Duhovnega življenja je poslal na uredništvo naše revije fotokopijo izreza iz, žal, neznane slovenske publikacije (iz leta 1985) z naslednjo vsebino:

Oporoka mladega fanta

Sorodniki in prijatelji neke kmečke slovenske družine v domovini se obračamo na Vas, da bi nam ob tridesetletnici tragične smrti našega sorodnika objavili njegov zadnji spomin svoji materi.

Naš fant se je med zadnjo vojno udeležil protikomunističnega odpora. Kot 18-letnega slovenskega domobranca so ga pri Pliberku na Koroškem zajeli partizani in prepeljali v Teharje. Tam je bil sredi avgusta amnestiran ter poslan z odpustnico domov. Na zadnji železniški postaji pred domom so ga še videli izstopiti, domov pa ni nikoli več prišel. Blizu doma so ga med potjo domačini brez zakonitega sodnega procesa ubili.

Naš fant je bil spreten v vezenju. Iz zadnjih cap, ki so jih na njem pustili, je iztrgal žepovino in na dva kosa te z barvnimi nitkami uvezel zadnji pozdrav svoji materi. Na prvega je napisal: »**Srce Jezusovo, usmili se nas!**
1. 7. 45, Teharje«. Morda je hotel povedati: »Draga mama, ne boj se zame! Zaupam v Njegovo Srce, kakor si me ti učila, posebno v juniju, mesecu njegovega Srca, ko to vezem.« Na drugem spominku je uvezen zelen češnjevi list z rdečo češnjo – upanje in kri – z napisom: »**24. 6. 45. Celje HJ.**«

Zgoraj omenjena publikacija je objavila skupaj z besedilom tudi fotografiji obeh spominkov, ki ju pa zaradi slabe črno-bele fotokopije, žal, naša revija ni mogla reproducirati.

Duhovno življenje je objavilo

AVGUST

PRED 70 LETI (1936)

Dušni pastir Janez Hladnik sporoča rojakom v Buenos Airesu: »Ko sem se one dneve oglasil in sprožil vprašanje, če bi hoteli, da se **vpelje slovenska maša tudi v Saavedri**, sem našel pri veliki večini pravo razumevanje za to stvar.« Z župnikom Gilardijem sta se domenila, da bo slovenska sveta maša vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkvi kolegija na Av. del Tejar, Donado 4080, ob 11,30 uri. »Daleč od doma, sem v tujo zemljo Vas je življenje zaneslo. Vsak je z mnogim upanjem hitel sreči nasproti, a kako malo želja je danes izpolnjenih. Redkim se je sreča nasmehnila, skrbi in bridkosti pa so našle slehernega. Zato sem jaz, kot duhovnik, za Vami prišel, da bi Vas spet spomnil na upanje, ki nam ga sveta vera daje, da ne bi v tem tujem brezvernem svetu zgrešili svojega končnega namena. Da ne bi vse to trpljenje in bridkosti in delo, ki ga svet tako slabo plača, ostalo izgubljeno tudi za večnost!«

Včasih doživlja Hladnik nerazumevanje med rojaki. V članku z naslovom **Tistim, ki imajo predolge jezike**, potoži takole: »Zvem, da nekateri silno love moje besede. Nič huđega! Saj zato je beseda rečena! Vsak pa naj bo pravičen in naj besedo tako razume, kot je rečena in kot je mišljena! Če pa je kdo naglušen ali gluhi, pa naj raje še enkrat vpraša, če ni kaj dobro razumel! Na ta način je seveda nemogoče, da bi bilo med nami kako složno delovanje za dobro slovensko

stvar, če nekateri zlobni elementi neprestano iščejo, kje bi dobili kako luknjico, kamor bodo zabijali razdiralne kline. Izjavljam, da sem jaz vsem društvom prijatelj in želim biti sodelavec vsem, ki se z dobro voljo trudijo za dobro stvar!«

V članku **Domovina in izseljenci** avtor razpravlja o odnosu slovenske domovine do svojih izseljencev: »Ogromna in težka je borba naših izseljencev v tujini za svoj gospodarski, še mnogo večja pa za svoj verski in narodni obstoj. Ta borba je bila do zadnjega časa toliko težja, ker domovina-mati ni storila svoje dolžnosti do njih. Zamašila si je svoja ušesa in svoje srce, da ni slišala njih obupnih krikov po pomoči. Dolga pol stoletja se med nami za naše izseljence ni naredilo prav nič. Edini slovenski duhovnik je bil, ki je slišal te obupne klice, se sam vrgel v valove tujine kot prostovoljni izseljenec, da reši, kar se rešiti da. Vendar s strani domovine ni bilo zanj drugega kot brce in preganjanje.« V nadaljevanju avtor članka opisuje težave slovenskega učitelja Janka Jankoviča, ki je deloval med slovenskimi izseljenci v Franciji in katerega je beograjska vlada imela za 'protidržaven in protinarodni' element. Njegova krivda je bila, da je bil katoličan, katerega je kot učitelja priporočila Družba sv. Rafaela.

Duhovno življenje registrira tudi **kulturne in družabne prireditve v slovenskih društvih**. Meseca avgusta je Slovensko prosvetno društvo praznovalo 7-letnico ustanovitve z bogatim programom. Poleg uprizoritve burke »Vozel« so bile še razne deklamacije in petje. SGPD v Villa Devoto je postavila na oder veseloigro

»Kje je meja«. Na programu je bilo še petje in otroški nastopi. Na prireditvi društva Tabor je bila igra »Scampolo«, petje in deklamacije. V Rosario je društvo Triglav slavilo 6. obletnico. Poleg burke »Loterist« in nekaterih drugih točk, je uprizorilo tudi igro »Calumnia« v kastiljskem jeziku. V mestu Malagueño, kjer slovenska naselbina šteje okoli 40 oseb, je njihovo podporno društvo Slavija praznovalo svojo petletnico.

PRED 60 LETI (1946)

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE

»Naročnikom ponovimo spet opomin, da poskrbite, da se zastala naročnina poravnava. Lahko to storite po pošti ali pa osebno ob priliki službe božje. Zabavljacem pa svetujemo, naj naravnost povedo ali napišejo svoje pritožbe, da bomo videli, če so kaj upravičene. Tisti pa, katerim revija ni ljuba, naj jo zavrnejo in povedo, da je ne marajo več. Seveda so dolžni poravnati tudi zastalo naročnino do tistega dne. () Kakor uprava in uredništvo vrši vse delo samo v prid rojakom, ne da bi kdo nagradil vse to delo, tako pač tudi smemo pričakovati, da bo naš narod sprejemal naše delo s hvaležnostjo in podpiral z velikodušnim razumevanjem.«

DVE DOMOVINI

V avgustovski številki mesecnika Duhovno življenje urednik Janez Hladnik razpravlja o pravem pojmovanju zemeljske in večne domovine. Takole zaključuje svoje razmišljanje: »Ne smemo nikdar zgubiti iz vidika, da je zemeljska domovina podrejena večni. Človeka nujno privede v časno propast in često tudi v večno nesrečo, kadar začne smatrati, da je domovina več kot Bog, da je narod več kot Cerkev, da je patriotizem vzvišenejši kot vera.

Zemeljska domovina je vzvišena

in sveta. V njej naj bi zemljan dokazal plemenitost svojega srca, razvil svojo delavnost za splošni blagor, dal zgled čednostnega življenja sodržavljanom, obogatil domovino in narod z zakladi svojega uma in zmožnosti v pesmi, besedi, znanosti in umetnosti. V tem pa naj bi bolj in bolj poglobil spoznanje večne božje lepote, resnice in dobrote in si nabral zaslug, katere bodo deležne v nebesih večne sreče.

Kdor domovino tako umeje in ji na ta način služi, je na pravi poti. Kdor pa pusti večno domovino v nemar, pa naj bo njegovo delo za zemeljsko domovino še tako veličastno, bo nekoč na razvalinah lastne domovine in lastne osebne sreče moral obžalovati svojo zmoto in nesrečo tistih, katerim je kazal krivo pot.«

POMOČ DOMOVINI

»Zelo posrečena je zamisel rojakov iz Rihemberka, ki so se zavzeli za skupno pomožno akcijo domačim. Na prvem sestanku so zbrali čez 600 \$. To je pač posnemanja vredno.

Glede paketov v domovino je najbolj enostavno in poceni Jugoslovanski Rdeči križ. Sprejemajo se pošiljke na Alte. Brown 870. Od kg se plača 4 \$. Nekateri se boje, da ne bo prišlo. Vemo, da je mnogo pošiljk že prišlo in zato je pač treba poskusiti. Če se ne pošlje, prav gotovo ne bo prišlo! Zatorej le poskusite! Saj ni treba poslati dragih stvari!«

PRED 50 LETI (1956)

1: Vse slovenske ustanove v Buenos Airesu, ki so doslej - nad 8 let - delovale na Víctor Martínez 50 ('na Martincu'), so se **preselile na Ramón L. Falcón 4158**. Ker slovenske stranke še niso spraznile sob in si poiskale novih stanovanj, je bilo treba na dvorišču zasedene Slovenske hiše postaviti nekaj

lesenih sob za prve potrebe. Ko se bodo stranke izselile, bo možno sezidati dvorano, ki bo služila tudi kot kapela.

15: Dr. Franc Jaklič je zapustil Argentino in odšel v ZDA, kjer bo pomagal inž. Jožetu Gregoriču pri delu za Baragovo beatifikacijo. Pred odhodom je še dovršil knjigo posvečeno mladini **Po svetli poti**.

17: Umrl je župnik Agustín Elizalde, velik prijatelj Slovencev. V njegovi župni dvorani v Ciudadeli so rojaki mogli vsako leto pripraviti svoje socialne dneve; slovenske igralske družine so istotam postavile na oder lepo številno slovenskih iger. Zelo naklonjen je bil tudi pevskega zboru Gallus.

19: Romanje v argentinski Lurd pri Buenos Airesu je zbralo nad 700 rojakov. Dr. Filip Žakelj je v svoji pridigi omenil, da je preteklo 25 let, kar so verniki ljubljanske škofije skupno z župnikom Plevnikom, ki je predstavljal ameriške Slovence, naprosili škofa Rožmana, naj se v ljubljanski škofiji začne z uradnim delom za razglasitev škofa Barage za blaženega. Dr. Žakelj je navduševal vernike »*naj poprosijo nebeško Mater, da nam kmalu doseže beatifikacijo svetniškega škofa*«.

V mestu Cordoba je bila **preoblečena v redovnico Tončka Grintal** iz Mendoze, ki se bo v bodoče imenovala sestra Marija Antonija od božje Besede. Vstopila je v kongregacijo sv. Družine. Pred njo je v isto kongregacijo vstopila Marija Pustovrh, tudi iz Mendoze.

Po slovenskih verskih središčih se prirejajo **molitvene ure za misijone** in po njih misijonski sestanki, namenjeni predvsem članstvu DŠV. Molitvene ure za Baragovo beatifikacijo so bile avgusta v Ramos Mejiji, San Justu in Lanusu. Predavala sta dušna pastirja dr. Franc Jaklič in dr. Filip Žakelj ter dr. Tine Debeljak.

+ ODŠLI STA +

Prijateljevi mami v spomin

Na praznik Gospodovega oznanjenja, ko je v Sloveniji materinski dan, smo se poslo-
vili od naše ljube mame. Zato smo pri
pogrebni maši še bolj občuteno peli
najlepše Marijine pesmi, v zavesti, da
je že pri Materi dobrega sveta.

Kristina Prijatelj, roj. Rotovnik,
po domače pri Plesniku, se je rodila
kot predzadnji otrok številne družine
19. avgusta 1906 v Legnu pri Slovenj
Gradcu.

Rada se je spominjala svojih
srečnih in veselih otroških let. Med
griči in potoki so se vile stezice nje-
ne dnevne pol ure dolge peš poti v
šolo in vračanja domov, kjer so se
s sosednimi otroki zabavali in mo-
drovali na svežem zraku.

Kot enajstletna deklica je preho-
dila bližnjo in daljno okolico pohor-
skega hribovja, ko je navduševala
in pobirala podpise za Majniško
deklaracijo, ki jo je 30. maja 1917 dr.
Anton Korošec prebral v Dunajskem
parlamentu.

V šoli in na fari je nastopala kot
recitatorka pa tudi na odru v različnih

vlogah. Kot osemnajstletno dekle je
bila tajnica Orlic v Šmartnem. Meš-
čansko in trgovsko šolo je dokončala
v Mariboru. Ker je stanovala pri
šolskih sestrah, se je izučila v roč-
nih delih. Njene vezenine so žele pri-
znanje na razstavah.

V svoji službi v Mariboru kot taj-
nica pri SLS je spoznala prof. Ivana
Prijatelja, s katerim se je l. 1926 po-
ročila in ustvarila družino.

V Mariboru so bili rojeni Ivo, Kris-
tina, Franček, Jože, Vera, Olga in
Marija. Leta 1939 so se preselili v
Ljubljano, ko je ata nastopil službo
ravnatelja učiteljsišča. Tam se je rodila
Alenka, po vojni in v begunstvu pa,
že v Argentini, Terezka.

Znani slovenski reki in pregovori,
ki si jih je iz ljudske šole zapomnila,
so ji bili življenjska gesla in vodilo
pri družinski vzgoji. Za vsak trenutek
dneva in v različnih situacijah nas
je glasno spodbujala. »Z Bogom
začni vsako delo, da bo dober tek
imelo.« »Pomagaj si sam in Bog ti
bo pomagal.« Gregorčičeve in Slom-
škove pesmi je imela najraje. »Ko
dan se zaznava..., kdor hoče živeti in
srečo imeti, naj dela veselo, pa moli
naj vmes!«

V svoji materinski skrbi je videla

in uganila potrebe drugih. Imela je
srce, ki se je vedno razdajalo. Moč
in pogum je pa zajemala v globoki
veri.

Tako v Mariboru kot v Ljubljani
je zahajala v Marijino kongregacijo k
jezuitom.

Molitev je redno spremljala dru-
žinsko življenje. Najstarejši brat Ivo
ima najlepše spomine na božične
svete večere. V kuhinji so skupaj mo-
lili, pokadili, potem so šli v dnevno
sobo, kjer je vsakikrat v vsej lepoti
žarelo božično drevo, visoko skoro
do stropa, pod njim pa darila. O
tem, kako je drevo prišlo do tja,

Edina družinska slika, februarja 1954, predno je Vera vstopila v karmeličanski samostan.

Vse hčerke pri mami zadnje leto njenega življenja v Ramosu.

mu je ostala še do danes uganka, prepletena s skrivnostjo Svete noči.

V Ljubljani se je izkazala kot izredna organizatorica.

Ko je dr. A. Korošec iz Beograda prosil, da bi učiteljske nudilo hrano dijakom, ki zaradi daljav ostajajo skozi ves dan v mestu, se je mami zapičilo v uho, da je profesorski zbor odklonilno odgovoril, da ne morejo pomagati. Dan za dnem je gledala premražene in podhranjene mlade obraze, ki so se ji smilili (družina je stanovala v drugem nadstropju šolskega poslopja). Okorajžila se je in proseče rekla možu: »Ivan, ali bi to skrb prepustili ženam?« »No, prav«, je odgovoril, »pa poskusite!«

Tako je med leti 1940-45 ustanovila in vodila s pomočjo gospe Velikonjeve in drugih šolsko kuhinjo.

Stopila je v stik z znanimi ljudmi in spravila skupaj vse potrebno, štedilnik, posode, mize, prte, pribor, pa še gospe, ki so prostovoljno pomagale v kletnem prostoru iste stavbe.

Študentje učiteljskega, ki so prihajali od daleč, so tako večkrat na teden dobivali toplo hrano.

Čut za reveže je bila njena vrlina tudi takrat, ko je bila še sama v pomanjkanju. Ob začetkih bivanja v Argentini, ko se je družina komaj zvižljala v nove razmere, je že mislila

na znance in prijatelje v domovini in jim pošiljala pomoč v paketih.

V zrelih letih se je naučila pletilstva, ki ga je poleg gospodinjanskega dela opravljala z vdanostjo in podjetnostjo za preživljanje številne družine.

Posebno skrb je posvečala tudi slovenskim duhovnikom. Že v begunskem taborišču Monigo v Italiji je nadomeščala 'mamiko' novomašniku Stanku Janežiču. Pokojni msgr. Anton Orehar, delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, je s hvaležnostjo izjavil, da je mama vseskozi skrbela za pomoč slovenskim duhovnikom. Morda je zato Bog poklical v duhovniško službo sina Frančka in v karmeličanski red hčerko Vero Marijo.

Pri gradnji slovenske cerkve Marije Pomagaj v Buenos Airesu je tudi prispevala znatno pomoč z nabirko denarja, ki so jo darovali rojaki iz Nemčije v spomin na pokojnega duhovnika Frančka, njenega sina.

Ljubezen do slovenske kulture, ki se najbolje izraža v naši knjigi in časopisju, jo je odlikovala vse življenje. Tudi v begunstvu je podpirala verski in slovenski tisk. V letih, ko so v Sloveniji nove založbe pričele izdajati obnovljene izdaje slovenskih klasikov, slovarje, mohorjevke, Ognjišče, Družina idr., je

z izredno vnemo naročala po več izvodov lepih knjig z namenom, »da pridejo med ljudi... To je dediščina..., lepa slovenska beseda, ki jo morem podariti naslednjim rodovom.«

Vsa leta v Argentini je bila dejavno povezana s slovensko skupnostjo. Pomagala in sodelovala je na različne načine: obiskovala bolnike, mlade mamice, umirajoče. Vedno je s tolažilno in opogumljajočo besedo vzpodbujala vsakogar. Skoraj do zadnjega je obiskovala slovenske nedeljske maše, vse mogoče slovenske prireditve in proslave. Uživala je ob pogledu nad lepo odrsko scenerijo, pevskim koncertom... Ob spominu na njen štrudelj in rezance ali nudeljčke, koga ne požgečka po grlu?

V svojih bolečinah ni nikoli klenila. Umrli ji je mož, v Nemčiji ji je umrl sin Franček, ko je bila sama pri njem za duhovniško pomočnico in tajnico. Ponovno je zakrvavelo materino srce, ko se je smrtno ponesrečil sin Jože. Ob vprašanju, zakaj take bolečine njej, ki je vedno bila ob strani Gospoda, so jo potolažile duhovnikove besede, da je Bog Oče pustil umreti na križu tudi svojega Sina.

Prijateljeva mama nam ostane kot zgled katoliške žene, zavedne in dejavne, pričevalke, pripravljene sprejemati tudi krivične obsodbe nasprotnikov.

Žalujoči sin in hčere, snahinja in zeti, številni vnuki, vnukinje, pravniki in pravnikinje se spoštljivo spominjamo njenih vrlin. Ob stoletnici rojstva žalovanje spremlja hvaležnost Bogu za dar tako velikega življenja.

Hvaležni smo Bogu in Mariji, ki si jo je izbrala s posvetitvijo naše družine za Priprošnjico.

Hvaležni, da smo imeli mamo, ki nas je sprejela z ljubeznijo, nam v vsem pomagala, s tem pa vedno pozabljala nase.

Bila si nam predvsem s svojim življenjem vzor in živ kašipot v nebo. Ko se bomo združili nekoč vsi srečni s tabo pri Njem, bomo dojeli šele veličino tvojih žrtev in tvoje ljubezni.

Ljuba mama, hvala za vse!

Hčerke

Marija Opeka, roj. Marolt

Marija Marolt se je rodila 15. marca 1921 v verni kmečki družini očetu Antonu in materi Ani, roj. Škulj, v Gornjih Podpoljanah pri Velikih Laščah. Pri Maroltovih ali pri Miklavževih, kot se je reklo po domače, se je rodilo 12 otrok in Marija je bila najstarejša. V Argentini je poleg nje živela še sestra Anika, por. Dimnik, v Miramaru živi sestra Kristina, vdova Jelenc, v Lomas del Mirador Joža, vdova Marin, v Ramos Mejiji pa brat Tone.

Marija je hodila osem let v osnovno šolo v Velikih Laščah. Ko je šla k prvemu sv. obhajilu, je bil v tem kraju za kaplana Franc Nahtigal. Bil je odličen duhovnik, znan pa je postal, ker so ga junija 1942 umorili partizani. Kot dekle je eno leto obiskovala kuhinjski tečaj v Kranju, ki ga ji je omogočil stric Alojzij Peček, takratni kaplan v tem mestu. Bila je vnetá članica Marijine družbe in Katoliške akcije v Velikih Laščah, dobro podkovana v veri pa tudi o modernih zmotah, ki so širile novo poganstvo. Dobro je bila poučena tudi o komunizmu, ki smo ga Slovenci že pred vojno poznali takšnega, kot je v resnici bil: brezbožnega. Marija je veliko brala in poznala

zgodovino rdečih revolucionarjev v Rusiji in Ukrajini, v Mehiki in Španiji. Maroltovi med tujo okupacijo niso nasledli komunistom in njihovi OF, kot tudi ne večina vernih kmečkih družin na Dolenjskem. Ostali so zvesti voditeljem katoliškega tabora, ki so komunistično hujskanje naroda za takojšen oborožen odpor proti okupatorju imeli za neodgovorno in samomorilno dejanje. Marija je bila korajžno dekle. Ko so partizani zasedli njihovo vas in hodili k njim jest, so bili med njimi mobiliziranci, ki so v pogovoru zaupali Mariji, da bi šli od partizanov k vaškim stražarjem, če bi bilo mogoče. Vsem tem se je ponudila in jih spremljala v Velike Lašče, da so dosegli, kar so hoteli..

Leta 1943 so jo odvedli partizani skupaj s sestro Kristino v gozd. Vodili so ju po hribih skozi gozdove in prišli na Notranjsko, kjer sta morali kuhati partizanom. Za njima je izginila vsaka sled in domači so se bali najhujšega. Z očetom na čelu so prosili Boga za pomoč pa tudi ljudi, da bi ju rešili. Po dolgih štirih mesecih jim je to uspelo. Kako? Tako, da so vaški stražarji ponudili partizanom zamenjavo: če oni izpustijo Maroltovi dve, jim oni vrnejo nekaj ujetih partizanov.

Maja 1945 se je Marija poslovila od doma skupaj očetom in tremi sestrami ter bežala pred 'osvobodilno' vojsko na Koroško. Brat Tone se je umaknil skupaj z domobranci, doma pa je ostala mama in pet majhnih otrok. Oče, Marija in ostale sestre so bili v Vetrinju v civilnem delu taborišča, Tone, kot domobranec pa v vojaškem delu. Potem ko so Angleži odpeljali že skoraj vse domobrance v Titovino, je prišel na vrsto še Cofov bataljon, v katerem je bil Tone. Njegov komandir Franc Frakelj je zbral domobrance svoje čete in jim povedal, da je 90 procentna gotovost, da vozijo transporti v Jugoslavijo, ne v Italijo, in dodal, da on ne gre nazaj. Na predvečer odhoda Cofovega bataljona iz Vetrinja

je šla Marija s profesor Milkom Jegličem, družinskim prijateljem, iskat brata v šotor med domobrance. Ko sta povedala, zakaj sta prišla ponj in ko jima je Tone odgovoril, da »gre tja, kamor so šli drugi«, ga je prof. Jeglič – po besedah samega g. Toneta – dobessedno »zgrabil za vrat« in odpeljal v civilni del taborišča, kjer so bili ostali Maroltovi. Tisto noč in do večera naslednjega dne se je Tone, skupaj z domobranci Janezom Jelencem in Lojzom Dolšino zaradi varnosti zatekel v zvonik vetrinjske cerkve. Da so se izognili nevarnosti nasilne vrnitve v Titovino, je drug dan več domobrancev zapustilo vetrinjsko taborišče in šli delat h okoliškim kmetom. Zvečer so se vračali k svojim, drug dan pa spet šli delat. To delo je trajalo teden dni. Gospod Tone trdi še danes - po 61 letih – , da je v Vetrinju preprečila njegovo vrnitev in mu s tem rešila življenje - sestra Marija.

Maroltovi so šli iz Vetrinja najprej v lienško taborišče na Tirolskem, po enem mesecu so se pa že preselili v špitalsko taborišče na Koroškem. Pa tudi tam niso ostali dolgo. Po znancih so zvedeli za vaščane v begunskem taborišču Monigo v Italiji in se odpravili tja. Iz Moniga je vodila njihova pot v Servigliano, od tam pa v Senigallijo. Tam se je Marija srečala z domobranci Lojzom Opeko. Nekega dne ji je prinesel zašit hlače. Ko jih je prišel iskat in jo vprašal, koliko dolguje, je odgovorila: »En očenaš.« Takrat sta odkrila drug drugega, začela »govoriti« in

se spoznavati. Oba sta doživela podobno izkušnjo s partizani, pa tudi bila deležna izredne božje pomoči, da sta ostala pri življenju. Odločila sta se za skupno življenjsko pot v zakonu. Znano je, da sta se poročila iz hvaležnosti do Svete družine za rešitev v italijanskem romarskem svetišču v Loreto. Cerkveni obred je opravil g. Anton Orehar v kapeli svetih Bratov Cirila in Metoda.

Od tu naprej je bila njena življenjska pot opisana in objavljena v julijski številki našega lista z življenjskimi podatki njenega moža Lojzeta Opeke. Prvega otroka, deklico Bernardo, je rodila še v taborišču v Senigalliji. Ko se je mlada družina vkrcala na ladjo Santa Cruz, s katero se je pripeljala 21. januarja 1948 v Argentino, pa je gospa Marija nosila pod srcem že drugega otroka, Petra, ki se je pet mesecev kasneje rodil v Buenos Airesu. Po treh letih begunskega življenja v taboriščih sta mlada zakonca začela v novi domovini normalno življenje. Oče je moral poiskati stanovanje in delo ter delati, da je družino, ki se je pridno večala, lahko preživljal. Prav očetovo delo je bilo vzrok, da so se tolikokrat selili: od Buenos Airesa do Mar del Sud-a in Miramara, pa od Caserosa do Ramos Mejije. Ker je bil mož zidar, je kmalu prišel do prve hiše, da so živeli na svojem. Mama pa je imela dovolj dela z družino, katero je blagoslovil Bog z osmimi otroki. Otroci so dorasli, sin Peter je postal duhovnik in misijonar, dekleta so se poročila, vsi so se razšli, ostala sta sama doma. Doživela sta visoko starost.

Zadnja leta se je pri obeh začela javljati bolezen. Kot je znano, je 6. aprila zatisnil oči njen mož Lojze, dva meseca za njim – 9. junija –

pa je prestopila prag večnosti tudi gospa Marija. Veliko je premolila v svojem življenju, veliko pretrpela, veliko ljubila, zato jo čaka plačilo v nebesih. Imela je lep pogreb z mašo ob koncelebriranju sedmih duhovnikov in ob prisotnosti veliko

rojakov in domačinov v cerkvi Marije Pomočnice, kot prej mož. Pokopana je na sanjuškem pokopališču blizu moža, kjer sta spet skupaj, kot prej v življenju, in čakata na vstajenje.

S.S.

Pismo misijonarja Petra Opeka mrtvi mami

Draga mami!

Kmalu za atom te je Bog poklical, da greš tudi ti k njemu po večno plačilo.

Dolgo si se borila z boleznijo. Kakšna moč te je vselej navdajala. Bila je izraz tvoje vere, upanja in tvoje iskrene ljubezni do Boga.

Mami, imela si vero in upanje. Postala si zgled nam vsem. Prejšnjo soboto sem maševal v Velikih Laščah v cerkvi Marijinega rojstva, kjer si bila krščena in prejela veliko milosti. Tam sem molil in te priporočil Mariji, naši Materi. Sedaj že uživaš večno srečo skupaj z atom pri Bogu. Če smo zaradi tvojega odhoda žalostni, smo pa tudi veseli, ker si imela v vseh ozirih tako bogato življenje. Kdo se ni čudil

tvojemu dinamizmu, tvoji močni volji, tvoji ljubezni do družine, tvoji zvestobi Kristusu in tvoji ljubezni do Marije, naše nebeške Matere. Ti, mami, si nas prva naučila moliti in nam bila zgled v duhovnem življenju. V naši družini si bila steber neomajne vere in popolnega zaupanja v Božjo Previdnost. Ti si nam posredovala vero, ljubezen do molitve in sad tega je, da smo ohranili edinost bratov in sester v družini.

Hvala za vse, kar si nam dala za življenje in posebno za zgled krščanske matere, ki vse žrtvuje za svojo družino. Hvala za dobroto in pomoč, ki si jo vedno izkazala revnemu človeku, ki je potrkal na naša vrata. V mojem misijonskem delu v Akamasuji imam vedno

Pogrebna maša v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Foto: Stane Snoj

pred očmi tvoj in atov zgled dobrote in usmiljenja. Pred Bogom na koncu življenja ima samo to vrednost: kako smo pomagali sočloveku in revežu.

Kot ata, boš tudi ti pokopana daleč od rojstnega kraja in domovine, toda v deželi in med ljudmi, ki so te imeli radi in tudi ti nje. Kdo ni poznal v našem barriju doñe Marije? Kakšen fin čut in talent si imela, da si se vsakemu približala in mu pomagala.

Ves trud in delo, ki si ga opravljala kot mati osmih otrok, ti je že poplačano v nebesih. Kako lepo je bilo tvoje slovo od vseh tvojih otrok in vnukov v bolnici, zbranih ob tebi v molitvi in ljubezni.

Mami, danes bom maševal zate v Franciji ob isti uri kot bo pogrebna maša v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji, istočasno bodo darovali sveto mašo za tvoj večni mir in pokoj tudi v Akamasuji.

Draga mami, vedno bomo ostali povezani v molitvi, nikdar ne boš daleč od nas, ampak zelo blizu vsakemu izmed nas. Uživaj božjo srečo z atom v Kristusovem kraljestvu in, kadar Bog hoče, nasvidenje v nebesih!

*Tvoj sin Peter, misijonar -
10. junija 2006*

iz naše kronike

METKA MIZERIT

CIKLUS PREDAVANJ ZA ŠTUDENTE se nadaljuje. V soboto, 3. junija, je bila najprej mladinska sv. maša, nato pa je študentom predaval častnik Tone Mizerit o temi »Pod strupeno medijsko poplavo.« Predavanja se je udeležilo lepo število študentov, ki so se po koncu živahno razgovarjali o zanimivi temi.

DOMOBRANSKA PROSLAVA V MENDOZI je bila v nedeljo, 4. junija. Na dvorišču Doma sta preživela domobranca Jože Nemanič in inž. Andrej Habijan dvignila argentinsko in slovensko zastavo, vsi navzoči pa so zapeli obe himni. Predsednica Društva gospa Marjana Šmon Žumer je položila venec rož pred spominsko ploščo. Sveto mašo je daroval g. Jože Horn. Sodeloval je dijakon Stanko Čad. Med mašo je pel pevski zbor pod vodstvom Diega Bosqueta.

Sledila je akademija. Spominske besede je spregovoril Pavel Šmon. Nato pa je bil odrski prikaz: »Podari nam mir«, ki ga je napisal Martin Sušnik. Recitali so: Marta Grintal, Sofija Štumberger, Avgustin, Tine in Pavel Šmon. Prikaz je režiral Davorin Hirschegger. Mendoški oktet je zapel pesmi: Vsi so prihajali in O kraj Vetrinj. Za konec so vsi prisotni zapeli domobransko himno: Oče, mati, bratje in sestre.

ZVEZA SLOVENSKEH MATER IN ŽENA je imela svoj redni sestanek v četrtek, 8. junija, v **SLOVENSKI HIŠI**. Vodila ga je predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Sestanek je bil posvečen spominu pobitih domobrancev. Žene so imele **razgovor z gospo Marjano Batagelj**.

V soboto, 10. junija, je bil sestanek **Zveze slovenskih mater in žena odsek PRISTAVA**. Imele so **kuharski tečaj**, ki ga je vodila Polona Havelka. Isti večer je bilo na Pristavi okušanje vin pod vodstvom Poldeta Goloba.

DOMOBRANSKA PROSLAVA V CARAPACHAYU je bila v nedeljo, 11. junija. Najprej je bila sv. maša, ki jo je daroval dr. Jure Rode, nato pa so se na prireditvi spomnili pobitih domobrancev. Pred sliko Kočevskega Roga in Teharij so prižgali dve sveči. V kratkem govoru so povedali, da v Sloveniji zbirajo podatke o mučeništvu teh junakov. Pred brezni in jamami so našli križce, svetinje in rožne vence. Mučenci so padali v jame z molitvijo na ustih. Nato so si ogledali del kasete »Po poteh mučencev«. Mikaela Resnik je prebrala pesem Janeza Kačarja »Nedolžna kri.« Vsi skupaj so zapeli pesem »Oče, mati ...«

Isti dan je bila **spominska proslava V SAN MARTINU**. Sveto mašo za pobile domobrince je daroval dr. Jure Rode v kapeli Presvetege Srca Jezusovega. Proslava je bila na dvorišču Doma. Pevski zbor je zapel sledeče pesmi: Daj, pomagaj, brat Slovenec; Pojdem v Rute; Rož, Podjuna, Zilja. Zbor je vodila prof. Lučka Marinček Kastelic. Mojca Oberžan Jarc in Dani Žagar sta prebrala recitaciji: Svetle sanje in Ne žaluj. Slavko Truden pa je pred spominsko ploščo položil slovenski šopek. Pesem Oče, mati, bratje in sestre, je privrela iz srca vseh navzočih.

Tudi v **SLOVENSKI VASI** je bila **spominska proslava**. Sveto mašo za vse žrtve vojne in revolucije je daroval g. Pavle Novak, ki je pri pridigi poudaril mučeništvu premnogih žrtev. Pred spominsko ploščo v Domu je g. Novak opravil molitve za pokojne. Preživeli domobranci in predsednik Doma Ciril Jan so položili šopke rož. V dvorani so nadaljevali žalno slovesnost. Govornik dr. Andrej Fink je v svojem govoru poudaril vrednote, ki so jih pobiti domobranci izpričali s svojim življenjem in mučeniško smrtjo. Marko Pallota in Marko Kocjančič sta recitala besedilo Ivana Korošca in Martina Sušnika. S pesmijo Oče, mati so zaključili proslavo.

25. marca je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj **TADEJ TOMAŽ FILIPIČ**, sin Tomaža in Monike Zupanc. Njegova botra sta Marija Zupanc Urbančič in Janez Filipič. Krstil ga je prelat dr. Jure Rode.

Na državni praznik so **ŽENE S PRISTAVE OBISKALE STANOVALCE ROŽMANOVEGA DOMA**. Gospe so pomagale pripraviti malico in pogostile stanovalce z domačim pecivom. Skupaj so zapeli nekaj narodnih in Marijinih pesmi; Nadica jih je spremljala na kitaro. V prijetnem razgovoru jim je hitro minil čas. Proti večeru so se gospe poslovile z obljubo, da se bodo kmalu vrnile.

V NAŠEM DOMU v San Justu je bila v nedeljo, 11. junija, **TOMBOLA**. Številni rojaki so napolnili prostore Doma in pričakovali sreče pri igri. Glavni dobitke je bil televizijski aparat; med rojake so razdelili 400 bogatih dobitkov.

V četrtek, 15. junija, je **ZSMŽ** odsek **SAN MARTIN** imela **junjski spominski sestanek**. Gospa **Cirila Pernišek Žužek** je brala drugi del iz dnevnika svojega pokojnega očeta g. Perniška.

SLOVENSKA SKUPNOST v Argentini je na **Medorganizacijskem svetu SPREJELA VELEPOSLANIKA prof. Avgušтина Vivoda** v petek, 16. junija. G. veleposlanika je sprejel predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj; nato je g. veleposlanik položil slovenski šopek pred spomenik domobrancev. V zgornjih prostorih Slovenske hiše so veleposlanika sprejeli člani MO s ploskanjem. Predsednik ZS ga je pozdravil s kratkim

nagovorom. G. Avguštin Vivod se je zahvalil za sprejem in opisal delo, ki ga bo kot veleposlanik vršil. Po končanem formalnem delu se je srečanje nadaljevalo ob prigrizku in prijetnem razgovoru.

»Če študent na rajžo gre.« V soboto, 17. junija, so **DIJAKI PETEGA LETNIKA SSTRMB** in njihovi starši **pripravili POSLOVILNI VEČER**. Sv. mašo za srečno pot je daroval g. Pavle Novak, ki jih tudi spremlja na potovanju po Sloveniji. Med mašo, ki so jo mladi oblikovali, so tudi lepo prepevali mladinske pesmi.

Večer se je nadaljeval v Dvorani škofa Rožmana, ki je bila polna, sorodnikov in prijateljev petošolcev. Vse prizore je posrečeno povezoval inž. Tone Podržaj. Marjanka Grohar in Martin Zarnik sta spregovorila v imenu dijakov. Sledil je odrski prikaz s petjem, plesom in recitacijami, ki so ga dijaki odlično predstavili. Dijake bodo na njihovem potovanju spremljali gdč. Ivana Tekavec, g. Pavle Novak in prof. Karel Groznik. Od dijakov se je poslovila ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in jim želela srečno pot. Predstavili so tudi svoj Almanah z naslovom: »Naj bom bakla nema«, ki so ga petošolci pripravili pod vodstvom prof. Metke Mizerit. Ob koncu so se dijaki zahvalili vsem, ki so jim pomagali pri pripravi večera in predvsem težko pričakanega potovanja v Slovenijo.

Ob pogrnenih mizah in sprošče-

nem pogovoru je večer hitro minil.

V nedeljo, 18. junija, smo imeli **PROCESIJO SVETEGA REŠNJEGA TELESA**. Ker je v soboto deževalo in je bil park Don Boskovega zavoda moker in blaten, je bila procesija v cerkvi. Oltarje so okrasili: prvega San Justo, drugega Castelar, tretjega San Martin in Carapachay in četrtega Ramos Mejia. Procesijo je vodil delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Posamezne evangelije sta pela še pater dr. Alojzij Kukovica in g. Franci Cukjati. Liturgične dele je povezoval inž. Janko Lavrič; rožni venec je molil inž. Janez Krajnik. Za procesijo so šli duhovniki, ministranti in šolski otroci z učiteljicami. Deklice so pred oltarji posipale cvetje. Po procesiji je bila sv. maša, ki jo je daroval dr. Jure Rode za žive in pokojne slovenske duhovnike. Mogočno ljudsko petje je donelo po prostrani baziliki. Petje je vodila priložnostna pevska skupina; na orglah ga je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Kot vsako leto, smo tudi letos **SLOVENC V ARGENTINI** slovesno proslavili **PRAZNIK DRŽAVNOSTI**, letos že petnajsto obletnico samostojnosti Slovenije. V soboto, 24. junija, smo se zbrali v Slovenski hiši na prireditvi, ki jo organizira Zedinjena Slovenija. V cerkvi Marije Pomagaj smo imeli sveto mašo, ki jo je daroval delegat dr. Jure Rode. Pri pridigi je navezal misli na evangelij in postavil lik sv. Tomaža Mora kot zavetnika politikov. Med mašo je pel dekleški pevski zbor »Milina« pod vodstvom gospe Marjane Jelenc. Na orglah jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Na koncu smo zapeli zahvalno pesem; »Hvala večnemu Bogu« za našo ljubo Slovenijo.

Po končani maši sta predsednik ZS g. Lojze Rezelj in podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc v spremstvu veleposlanika RS prof. Avgušтина Vivoda položila slovenski šopek pred spomenik domobrancev.

Dvorana škofa Rožmana je bila praznično okrašena. Ob stenah so bile razstavljene slike naših umetnikov, za kar je poskrbela gospa

Andrejka Dolinar. Lepo pripravljene mize so zasedli gostje večera, ki jih je nagovoril napovedovalec Tone Mizerit. Dijakinji ST sta prinesli argentinsko in slovensko zastavo, vsi zbrani pa so zapeli obe himni. Napovedovalec je pozdravil navzoče goste, med katerimi je bil tudi kardinal katoliške Cerkve njegova eminenca dr. Franc Rode. Gospod kardinal se je v kratkih besedah zahvalil za pozdrav. Sledil je pozdrav predsednika ZS g. Lojzeta Rezlja. Slavnostni govornik je bil veleposlanik prof. Avguštin Vivod. V svojem govoru je nakazal zgodovino Slovenije in njen današnji položaj v Evropi.

Pri kulturnem programu je nastopila pevka Ani Rode. Ob spremljavi gospe Anke Savelli Gaser je zapela venček narodnih pesmi. Nato je sledil nastop mladinske folklorne skupine s Pristave pod vodstvom Marcela Carte. Zaplesali so gorenjske plese.

ZS podeli vsako leto **priznanje zaslužnim rojakom**. Letos so ga prejeli **gospa Saša Hartman Golob, g. Stane Grebenc** iz Mendoza in **Tine Debeljak**.

Sledila je prijateljska večerja, ki jo je letos pripravil Slovenski dom iz San Martina. Odlično pripravljena jedila so spretno in prijazno postregli mladi. V prijetni družbi in kramljanju je potekel slovenski večer.

DOMOBRANSKA PROSLAVA V NAŠEM DOMU v San Justu je bila v nedeljo, 25. junija. Sv. mašo za žive in pobite domobrance je daroval pater dr. Alojzij Kukovica. Po maši so se vsi rojaki zbrali na dvorišču Doma pred spomenikom Franceta Balantiča. Erika Poglajen, ki je povezovala program, je povabila domobrance, da so položili venec rož pred kip. Dušni pastir je opravil molitve za pokojne. Molil je tudi za njihove ubijalce. Pričevanje Pavla Malovrha je prebrala njegova hčerka Danica. Čudovito sceno kočevskega gozda je pripravil g. Tone Oblak s sodelavci. Nad trpljenjem je kraljeval križani Kristus. Otroci in mladina v narodnih nošah so recitali pesmi Korenine večnosti; besedilo je napisal Zorko

23. aprila je bila krščena JANIKA IRINA TOMAŽEVIČ. Botra sta bila Erika Šenk in Tomaž Kenda.

Simčič. Med recitacijami je moški zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar zapel venček narodnih. Ob koncu so otroci prižgali lučke pod križanim. Program je pripravil Blaž Miklič. Za luči in zvok so poskrbeli Marko in Luka Štrubelj, Erik Oblak, Aleks Puntar, Martin in Milan Godec, Ivan Malovrh in Pavel Zafra.

OBISK gospoda KARDINALA DR. RODETA. Njegova eminenca gospod kardinal dr. Franc Rode, prefekt Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja nas je obiskal v nedeljo, 25. junija popoldne. V cerkvi Marije Pomagaj je daroval sveto mašo. Z njim so somaševali delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode, msgr. Mirko Grbec, msgr. Franci Urbanija ter g. Pavle Novak CM. Lepo število rojakov se je zbralo pri maši, med njimi kardinalov brat in sestra, sorodniki in sošolci iz taboriščnih let. Ljudsko petje je vodila pevska skupina; na orglah pa spremljala prof. Lučka Marinček Kastelic.

Pri pridigi je g. kardinal opisal delo, ki ga opravlja in položaj redovnikov in redovnic v današnjem svetu. Po obhajilu smo zapeli zahvalno pesem, ob koncu maše pa Marija skoz' življenje.

Sledil je sprejem v Dvorani škofa Rožmana. Vodil ga je Tone Rode. Gospoda kardinala je pozdravil najprej delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode, nato prof. Vinko Rode,

kardinalov brat v imenu sorodnikov. Predsednik ZS g. Lojze Rezelj, Metka Mizerit v imenu ZSMŽ in dr. Katica Cukjati predsednica Kulturne akcije. Sledil je pevski nastop, pri katerem so sodelovali Ani Rode, Maruška Batagelj Klemenčič in Tone Mežnar. Spremljala jih je prof. Lučka Marinčič Kastelic. Zapeli so venček Marijinih pesmi: Pozdravljena Mati dobrega sveta; Pojoč se oglasimo; Milo se na nas ozri; O Mati čistega srca. Na koncu smo vsi zapeli O Devica, zvezd kraljica. Spregovoril je g. kardinal. Opisal je svojo življenjsko in duhovniško pot ter poudaril važnost vztrajnosti za dosego zastavljenega cilja. Vzpodbujal je vse rojake, naj bomo zvesti Bogu, Cerkvi in narodu. Sledila je pogostitev in prijateljski razgovor.

POPRAVEK

Zadnjih šest vrstic uvodnika v julijski številki DŽ na strani 161 se pravilno bere takole:

»PROGRAM LETOŠNJEGA SREČANJA
Od 1. do 7. julija: mednarodni družinski sejum. Kaj bo to? Razna združenja, gibanja, organizacije in vsi, ki se na različne načine prizadevajo za bolj zdrave in srečne družine bodo imeli možnost, da se predstavijo, poročajo o svojih dejavnostih, načrtih in izkušnjah.«

Podčrtano je bilo izpuščeno.

malo za šalo...

Mlad Škot gre s svojo zaročenko v mesto.

"Koliko denarja si zapravil?" ga naslednji dan zaskrbljeno vpraša oče.

"En funt."

"No, to še ni prehudo!"

"Ja, več tudi ni imela pri sebi."

+

Mladenič, ki je z vlakom potoval iz Maribora v Ljubljano že dalj kot tri ure, je nestrpnost vprašal sprevednika:

"Bom sploh dočkal, da pridemo v Ljubljano?"

"Seveda boš! Saj si še mlad!"

+

"Pojdite domov, umijte si noge, nato pa ponovno pridite na pregled!" reče zdravnik pacientu s smrdljivimi in umazanimi nogami.

"Ja, to sem pa že slišal od mojega osebnega zdravnika,

ampak sem se prišel prepričat še k specialistu."

+

Profesor se je razjezil nad učencem:

"Če misliš, da se boš tako norčeval med poukom, si poišči bolj neumnega profesorja kot sem jaz – toda bojim, da ga ne boš našel!"

+

Na vojaški vaji sprožijo lažni alarm.

"Letala prihajajo, lezite!" ukaže vodnik in vsi razen enega poležejo v blato.

"Zakaj se ne uležeš tudi ti?"

"Gospod vodnik, jaz stojim za drevesom."

"In kje vidiš drevo?" se razjezi vodnik.

"Ja kje pa vi vidite in slišite letala?"

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Lastninjenje v letih 1991/95 je bilo zadnje dejanje slovenske revolucije iz let 1941/45.
- Laž ima pogosto močnejše argumente kot resnica.
- Laž je postala naš kruh vsakdanji.
- Laž: Resnica je prva začela!
- Laži ni! Vse je resnica. Le bolj domiselno rečena.
- Lepšo prihodnost, ki so jo ven in ven napovedovali, so komunisti dočakali v kapitalizmu.
- Leta 1945 je bila Osvoboditev, 45 let pozneje Osamosvojitve, zdaj čakamo samo še na Otreznitev.
- Levi politiki prehitevajo po levi strani, desni po desni, sredinski pa po obeh.
- Ljudje branijo laž z besedami, resnico pa z življenjem; zato pa nas je toliko!
- Ljudje iz preteklosti nam krojijo prihodnost.
- Ljudje raje prisluhnejo zapeljivi laži kot kritični resnici.
- Marsikateremu nesmrtniku so morali drugi pomagati na oni svet.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$65; po pošti: \$85 - **OBMEJNE DRŽAVE:** 90 dol; brez Stezic: 65 dol - **AMERIKA:** 110 dol; brez Stezic: 75 dol - **EVROPA:** €100; brez Stezic: €70 - **OSTALE DRŽAVE:** 120 dol; brez Stezic: 80 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime:** Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

Prenova obličja zemlje – Kardinal

dr. Franc Rode 193

Papež poziva k ekološki zavesti... 194

O vrednosti osebe – Jutta

Burggraf – Prevedel Stane Snoj 195

Nameni Apostolata molitve 196

Assumpta – s. Elizabeta Kremžar ... 197

Marijino vnebovzetje – Ivan

Merlak 198

Maksimilijan Kolbe – Silvester

Čuk 198

Kristusova podoba v življenju

svetnikov – Tomáš Špidlík 199

Kristus v literaturi – Tomáš

Špidlík 200

Pina Suriano – Prevedel Stane

Snoj 201

Družina – današnji izzivi – Dr.

Monika Mavrič 202

Bog in Cerkev o zakonski morali

– Lojze Kukovica 204

... in potem? Pokop ali upepelitev?

– Iz revije On živi 207

Življenje po smrti? – Iz revije

On živi 208

Misijonar Lovro Tomažin poroča . 208

Bojovnik upanja – Misijonar

Peter Opeka – Verena Koršič 209

Po 25 letih 'Medžugorja' – Dr.

Frane Franič 211

Duhovniki in romarji v Medžu-

gorju – Don Mario Cortelezzi 211

Leto brez sonca – Marko Kremžar 212

Oporoka mladega fanta 215

Duhovno življenje je objavilo 215

Prijateljevi mami v spomin –

Hčerke 217

Odšla je Marija Opeka – S.S. 219

Pismo misijonarja Petra Opeka

mrtvi mami 220

Iz naše kronike – Metka Mizerit 221

Prof. Avguštin Vivod – novi veleposlanik RS v Argentini

Foto: Marko Vombergar

Procesija sv. Rešnjega telesa zaradi slabega vremena
v simbolični obliki znotraj cerkve Marije Pomočnice
v Ramos Mejiji. Foto: Marko Vombergar

Z domobranske proslave
v San Justu

Foto: Marko Vombergar

